

ÉLETTÜNK

XXIV. évf. 10. szám (24. Jahrg. Nr. 10.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1992. október.

FRANK MIKLÓS:

Néhány szó a rózsafüzérről

Nem árthat, ha egyszer erről is beszélünk. Jó alkalom rá október hónapja, amelyet „Rózsafüzér hónapja” néven szoktunk emlegetni. Mégpedig azért, mert október 7-ére esik a „Rózsafüzér Királynője” ünnepe. V. Szent Piusz pápa annak emlékére rendelte el, hogy 1572-ben ezen a napon a keresztény hajóhad megsemmisítő vereséget mért Lepantonál a török flottára s ezzel megtörte az oszmán birodalom tengeri hatalmát. A csata idején a pápa kápolnájában a rózsafüzért imádkozta. Ezt az ünnepet XI. Kelemen pápa az egész egyházra kiterjesztette és ehhez, nekünk magyaroknak is van némi közünk. Ezzel akarta ugyanis kifejezni háláját az 1716-ban Savoyai Jenő herceg vezetése alatt álló keresztény hadak győzelméért Péterváradnál, amely véglegesen elhárította Európa felől a török veszedelemet. A pápa a győzelmet a Szent Szűz közbenjárásának tulajdonította.

Persze a rózsafüzér vagy talán izesebben az „olvasó” imádkozásának szokása sokkal régebbi időkre nyúlik vissza. A hagyomány szerint a Szent Szűz Szent Domonkos (1170–1221) bízta meg ennek az ájtatosságnak terjesztésével. Maga V. Szent Piusz is domonkos szerzetes volt. Számos jel azonban arra mutat, hogy már a korai középkorban ismeretes volt az imádságnak ez a fajtája. Hasonló imaformák egyébként más vallásoknál is megtalálhatók, pl. a buddhizmusban és az iszlámnál, tartalmukat tekintve azonban lényegesen különböznek tőle.

Tudom, a rózsafüzér nem mindenkinek kenyere. Ezen nincs mit csodálkozni. A mai embert elriasztja az imának ez a látszólag „gépies”, „lélektelen” módja, a „futószalagon” elhadart Üdvözlégy-ek

A MAGYAR MÁRIA-TISZTELETRŐL

„A magyarság a történelem folyamán mint nemzet is találkozott Máriával Szent István országfelajánlásaikor... Mi, magyarok tehát a Szűz Anyával a történelmi múlt révén is kapcsolatban vagyunk. Nem lehet jó hazafi, aki megtagadja őseit, nem lehet jó magyar, aki nem tiszteli hazájának Nagyszasszonyát. Még a protestáns erdélyi fejedelmek is Mária képét verették pénzeikre, annyira kitörölhetetlenül bele volt vésve a magyar köztudatba, hogy Magyarország Mária országa. Ez a kapcsolat nem üres szólam, jelentésnélküli képzelgés. Szent István szövetsége érvényben van ma is. Történelmünkre, nemzeti létünkre kiható természetfeletti tényező, nem ugyan a közvetlenül ható természetes történelmi erőlk munkájában, de igenis a történelem kulcsait kezében tartó Isten történelem intéző gondolataiban...

Mi Isten újját látjuk a történelmi eseményekben és ezért minden vész és vihar közepette meg nem szűnünk remélni. Sőt, mint őseink tették, töretlen hittel helyezük sorsunkat Isten kezébe a Szűz Anya által... A Regnum Marianum, Mária országa nem más, mint Krisztus királysága történelmi magyar háttérrel, magyar hagyományokkal. Ebben a gondolatban találkozunk az ősi hagyomány a kereszténység legmodernebb törekvéseivel. Merítetek belőle erőt, lelkesedést, bizalmat!”

Mindszenty 1947.

sora. Ha az ember imádkozik, befelé fordul, kitarulkozik Isten felé, felemelkedik. Hozzá, nem pedig imamalomszerűen betanult formulákat mormog.

Nos, ez az ellenvetés elvileg helyes. A kérdés csak az, vajon a rózsafüzér valóban ilyen külsőséges „imapótlék”-e, karikatúrája minden valódi szívbéli imádságnak? Elképzelhető-e, hogy a pápák, akik azon örködnek, hogy a kereszténység sem a hit és erkölcs terén, sem a viláosság megnyilvánulásaiban félre ne csúszsék, olyan következetesen ajánlják a rózsafüzér imádkozást a híveknek, ha az efféle primitív eltévelyedés lenne? Miért van az, hogy nemcsak a szentek, hanem számos tudós, művész, orvos rendszeresen imádkozta ezt a „nevetséges, mágikus hókusz-pókusz”-t, hogy csak néhány ismert nevet említek: Michelangelo, minden idők legnagyobb festője és szobrásza, Haydn, a zeneszerző vagy Pasteur, a modern bakteriológia megalapítója.

A hiba nyilvánvalóan nem a rózsafüzérben van, hanem a helyes imádkozás mi-kéntjének megértésében. Az imádság két fajtája egyesül benne: a szóbeli és az elmékedő ima. És tegyük hozzá: a kettő közül a másodikon van a hangsúly. A szóbeli rész, az ötször tíz Üdvözlégygel és az egyes tizedeket megelőző Miatyánkokkal, megteremt az imádság légkört, valahogy úgy, mint ahogy az orgonakíséret az alaphangot, a támaszt adja az ének számára, vagy ahogy az autónál menetközben a motor halk moraja az előfeltétele annak, hogy a kocsis haladjon. A rózsafüzér elmékedés jellegét az ún. titkok adják: Jézus és vele édesanyja, Mária életének néhány fontos eseménye. Az Isten Fia megtestesülésének, e világban megjelenésének jeleneit eleventik fel az ún. „örvendetes olvasó” titkai; szenvedésére és kereszthalálára emlékeztet a „fájdalmas olvasó” öt titka; Jézus feltámadását és az azt követő eseményeket idézi a „dicsőséges olvasó”. Ezekre figyel, ezeket szemléli az imádkozó ember, miközben ujjai közt az Üdvözlégyeket jelző szemek peregnek és ajka az angyal Máriát üdvözlő szavait ismételteti. Az ember így egyre jobban belemélyed az evangéliumba, egyre alaposabban megismeri Jézus gondolatvilágát, értékrendjét, megváltói küldetését és igyekszik magáévá tenni, önmagát, terveit, elképzelését Jézushoz igazítani. Prohászka Ottokárnál olvastam erről a következő mondatot: „Csoda-e ha szíves-örömet foglalkozunk e titkokkal, ha azoknál időzünk, ha reményünket rajtuk élteszük, ha érzelmeinkkel, vágyainkkal, örömeinkkel alattuk megvonulunk...”

Az olvasó persze nem vérszegény, elvont imádság, hanem nagyon is életszerű, mert a titkokba beleférnek saját életünk problémái, gondjai, örömei és bánatai. Egy utazásom alkalmával szemben ült velem egy fiatalasszony két kis gyermekkel. Elmondta életét, mely az emberi

és családi tragédiák egész láncolata volt: férje tragikus körülmények közt öt évi házasság után meghalt, anyagilag minden támasz nélkül maradt, szüleit korán elvesztette, ő maga is gyógyíthatatlan beteg. Mikor megkérdeztem tőle, hogyan képes elviselni ezt a terhet, válaszképp kihúzta tézitáskájából a rózsafüzért. „Ez ad erőt. Tudja, atya, a gyermekeimért az örvendetes olvasót mondom, hogy – mint a gyermek Jézus, növekedjenek kedvességben Isten és az emberek előtt. A halottaimért a dicsőséges olvasót mondom, hogy Isten fogadja be őket az égi hazába, no és magamért – és itt elcsuklott a hangja – magamért a fájdalmas olvasót imádkozom, hogy legyen erőm végigmenni az úton.” Igen, a rózsafüzér életünk imája, az ünnepeké éppúgy, mint a hétköznapoké. Pilinszky János, a korán elhunyt költő ezeket írta az olvasóról: „A hétköznapok megszentelésére nincs alkalmasabb imádság nálánál, hiszen épp arra való, hogy szinte mindig mondhatjuk. Megtestesítője az „imádkozással és dolgozzál”, sőt az „imádkozva élj” parancsának. Aki szereti, annak számára „monotóniája” üdítőbb a legtermékenyítőbb esőnél.”

Valóban így van. A rózsafüzér a legpraktikusabb imádság. Mindenütt és bármely szituációban mondható: a villamoson éppúgy, mint az orvosi várószobában, az utcán, vagy a természetben, egyedül és másokkal, a magányban épp úgy, mint a nyüzsgő tömegben. Persze az ember ilyenkor nem lobogtatja nyilvánosan: elég, ha az olvasó a zsebemben, vagy a táskámban van, ott is hozzáférhetek észrevétlenül; aztán vannak fogas-kerékszerű rózsafüzér gyűrűk is, amelyeket az ember feltűnés nélkül forgathat az ujjja körül, miközben az Ave Máriákat ismételteti.

Még egy tanácsot adhatnék azoknak, akik rájöttek az olvasó imádkozásának izére: nyugodtan kapcsolják be az ismert 15 titkon kívül Jézus életének más eseményeit is személyes imájukba. Ezt ajánlja a lelkiélet egyik híres magyar ismerője, Boros László. Saját tapasztalatból mondhatom, hogy az ima így kreatív és még termékenyebbé, majd hogy nem izgalmassá válik, olyanná, mint egy felfedező út.

Ha netán valakinek az olvasó kapcsán még az a megfontolása támadna, hogy ezzel túlságosan Mária válik imaéletünk központjává Jézus helyett, az észre fogja venni ima közben, hogy amint az Üdvözlégy Máriában is Jézus a központ, úgy az Ave Máriák egymásutánisága is csak a háttér, hogy Jézus annál inkább előtérbe kerüljön. Máriától nem kell féltünk Jézust: egész élete, egyénisége, szerepe Jézusra mutat, reá irányul.

Ezekután nem marad más hátra, mint hogy elkezdjük mondani az olvasót. Lehet, hogy eltart egy darabig, amíg rájövünk a nyitjára. De ha egyszer rájövünk, nem fogjuk többé abbagyni. ■

Vasárnapi gondolatok

AZ ÉVKÖZI 29. VASÁRNAPRA
(október 18.)

Egy városban élt egy bíró, ... akit egy özvegyasszony kért, szolgáltsa igazságot neki. Először vonakodott, aztán így szólt: „Noha Istenől nem félek, embertől nem tartok, ... igazságot szolgáltatok neki. Mert a végén ... megver.” (Lk 18,2–5)

Saját szavai szerint a bíró nem félt Istenől, hogy számonkéri: miért nem szolgáltatott igazságot az özvegy számára, aki igazságtalanságot szenvedett. Akármennyire nem félt Isten a bíró, Isten mégis számonkérte volna az ítéletkor súlyos kötelesség mulasztását. Isten számonkérése nem függ attól: elbisszük-e, hogy Isten megtartja számonkérését?

Körülmények — nem utolsó sorban Isten, nevezhetjük Gondviselésnek is — folytán a bíró arra rendeltetett, hogy igazságot szolgáltsa. Ez kötelessége volt. Kötelességet — ha valaki személyiséggé fejlődött élete folyamán — nem lehet teljesíteni hangulati, „tetszik vagy nem tetszik” alapon.

A hívő ember — a hívő bíró — kötelességét Isten akarata szerint kell teljesítse. Isten az igazságosság és a földön is igazságot akar. Eszerint az igazságszolgáltatás egyszerűen természetes. Akkor is, ha esetenként kellemetlen...

Nem állíthatjuk: a megveréstől való félelem természetfölötti motívum — azaz indító erő lenne. Mégis arra indította a bírót, tegye meg kötelességét. Rájött: aki (azt mondja), nem fél Istentől, az félhet a veréstől...

Még az is előfordulhat, a Gondviselés az emberi félelemérzés keltésével hajlította a bírót az igazságszolgáltatás megtevésére. Az Istenben nem hívő ember fokozottabban hisz az emberi bajban, ami érheti. Hisz nincs, aki védelmezze...

AZ ÉVKÖZI 30. VASÁRNAPRA
(október 25.)

A farizeus így imádkozott: „Köszönöm, Istenem, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember: rabló, vallástalan, házasságtörő, mint ez a vámos is. Kétszer böjtölök hetenként és tizedet adok minden vagyonom után.” (Lk 18,11-12)

Csak úgy csöpög a farizeusból az öndicséret, az elbizakodottság önmaga kiválóságában. Szikrázik belőle a megvetés a többi ember iránt...

Elvakultságában nem veszi észre: ő is rabló: elrabolja mások becsületét. Vallástalan: a vallás megbecsülést hirdet és követel, ő pedig leszól és lebecsül...

A félmondat — mint itt ez a vámos is — mutatja: jogosultnak érzi magát a másik ember fölötti ítélkezésre. Ezzel (Folytatás a 2. oldalon)

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP.:

Az Egyház és a New Age

A New-Age követői azt állítják, hogy az ő vallásuk a jövő vallása, mely majd az összes többi vallást, de főképpen a katolikus egyházat kiszorítja. Megértjük, hogy egy újonnan keletkező mozgalom ilyenfajta optimizmussal indul el. Az újonnan keletkező vallások sokszor csakugyan érzékenyebbek koruknak társadalmi szükségletei, igényei iránt és ezért kezdeti sikereket könyvelhetnek el. Kezdetben a kereszténység is rohamosan terjedt el és ezt nemcsak a benne rejlő vallási értékeknek, hanem az akkori társadalmi, világnézeti adottságoknak is köszönhetette. Már maga az tény, hogy a pogányok is valamilyen vallásban hittek és boldogulásukat az istenektől várták, megkönnyítette hogy az egyház által hirdetett üdvösség jó híre a lelkekben visszhangra találjon. Később is az egyház nagyrészt azért tudott világi hatalommá fejlődni, mert nemcsak természetfeletti hitet hirdetett, hanem egyben az európai népek számára kultúrát, civilizációt teremtő és biztosító intézménnyé vált. De az egyház főképpen az üldözések idején állta meg a helyét és erősödött meg bensőleg. E megpróbáltatások idején lelki értékekben nemcsak, hogy nem veszített, hanem még gyarapodott is. Nem ok nélkül mondották: *samen christianorum est sanguis martyrum*, azaz: a kereszténység magvát a vértanúk vére képezi. Valóban mondhatjuk, hogy általában az egyháznak lelki tőkéje az üldözések idején gazdagabb volt, mind földi hatalma teljében. Az egyház akkor sem szűnt meg lenni az, ami kezdetben volt, amikor bizonyos társadalmi konstellációk kevésbé kedveztek terjedésének, vagy amikor külső támadások érték és benső emberi gyengeségek erejét csökkentették. A megpróbáltatásokat és válságokat nemcsak hogy átvészelt, hanem erőre kapva újabb virágkorban bontakozott ki. Mi keresztény hívők ezt a gyengeségben is megnyilatkozó erőt Krisztus

Urunk kegyelmi segítségének tulajdonítjuk, aki apostolainak azt mondta: „Én veletek vagyok mindennap a világ végezetéig” (Mt 28,30), s a megpróbáltatásokra utalva: „A világban üldözést szenvedtek, de bízzatok, mert legyőztem a világot” (Jn 16,33).

Sokan maradinak mondják az egyházat, mert a hitigazságok változatlanságában, a dogmák végleges érvényében hisz. Pedig minden közösségnek, de főképpen a vallási testületeknek szükségük van világosan körülhatárolt elvekre, igazságokra. Hitünk szerint vallásunk alapjait Isten nyilatkoztatta ki, Jézus Krisztus az emberiség történelmének meghatározott időpontjában élt és tanított. Ezért az egyház, mely művének a folytatását kötelességének tekint, alapvető feladatát szükségképpen a krisztusi igazságok megőrzésében látja. Nem vaskalaposágot, megkövesedést jelent ez, hanem hűséget a múltból hozzánk szóló Krisztushoz. Ez a hűség nem zárja ki az újkorhoz való alkalmazkodást, a nem-lényeges dolgokban való változást, mint ahogy ezt a II. vatikáni zsinat bizonyítja.

Távol legyen tőlünk, hogy a New Age jóhiszemű híveit leértékeljük. Minden vallásban, még a New Age-ben is vannak igazságfoszlányok, melyek jóhiszemű embereket az igaz Isten keresésére indíthatnak. Azonban nem tudunk igazat adni azoknak, akik a New Agenek diadalmas jövőt jósolnak, mégpedig elsősorban azért, mert ennek az új vallásnak nincsen biztos, egységes tana, mely világgraszoló elterjedésének alapjául szolgálhatna. A különböző szekták a keresztény hitkincséből sok mindent megőriztek, a protestáns egyházak, — ha a katolikus egyházzal szemben is határozóznak meg azonosságukat és egymástól sokban eltérnek, — velük közös alapvető hitelveket is vallanak, ahogy a II. vatikáni zsinat is elismerte. De a New

Age, ha eltekintünk monista, panteista irányzatától, alig rendelkezik pozitív, egységes alappal, inkább a kereszténység egyes rétegei dekadenciájának, s a jelenkori újpogányságnak köszöni hirtelen elterjedését. *Nientied*, a New Age egyik ismerője, azt mondja, hogy a New Age nem lehet még egységes mozgalomnak sem nevezni, sőt még egységes orientációját is nehéz megállapítani, inkább bizonyos ideák konvergenciájában kell látnunk valamilyenfajta egységét. Csakugyan oly sok vallásos kóbor csoport, oly sok társadalmi forradalmár, oly sok kétes értékű egyén csatlakozik hozzája, hogy inkább sokrétűsége mint egysége tapasztalható. Nem valószínű, hogy ez a sokrétű, sokban egymásnak ellent-

mondó és elvekben szegény mozgalom, ha majd a kezdeti lendület elvesztette erejét, sokáig lesz képes fennmaradni. Esetleg majd részeire bomlik, és a többi amerikai szekták tarka sokféleségében eltűnik. Tekintve, hogy nehéz a New Age tanát világosan meghatározni, tekintve, hogy nem minden hívőjét avatják be titkos jellegű, csak a tökéleteseknek fenntartott igazságokba, előfordulhat, hogy nem egy New Age hívő cikkeinket olvasva azt mondja: ezekről a dolgokról nem is hallottam, nem ezt hiszem, amikor a New Age követőjének vallom magamat.

Még egy kérdésre kell válaszolnunk: mit tanulhat a katolikus egyház a New Age-től? Nem felelős az egyház maga is, hogy a New Age és egyéb szekták keletkeznek? A következő és utolsó cikkünkben igyekezzünk majd erre a kérdésre válaszolni.

A Magyar Karitás munkája

A Magyar Katolikus Püspöki Kar által 1990 őszén újra életre hívott Magyar Karitás munkájáról az elmúlt másfél év során keveset hallott a nyilvánosság. Ez az idő a belső szerveződésé, a jövő tevékenység megalapozásáé volt. Időközben gyakorlatilag minden egyházmegye rendelkezik saját karitás szervezettel és egyre-másra alakulnak a plébániai karitás csoportok is. Az általános jellegű célkitűzések mellett a karitás feladatai közé tartozik a különféle katolikus és keresztény szeretetszolgálati kezdeményezésekkel, más humanitárius szervezetekkel, továbbá az állami hatóságokkal és a külföldi karitás szervezetekkel a kapcsolatok kiépítése és fenntartása. A karításra hárul ezenkívül a segítség megszervezése különleges helyzetekben, mint amilyen a hazánkba áramló menekült-hullám.

Ilyen kérdések megbeszélésére jöttek össze a nyáron még az egyházmegyei karitás igazgatók. Az összejövetelen **Takács Nándor**, székesfehérvári megyéspüspök elnökölt. Résztvett rajta a német karitás keleteurópai referense, **Hermann Herwig**, aki a volt Jugoszláviából érkezett menekültek helyzetének és a német karitás által támogatott speciális beteggondozók képzésére rendezett tanfolyamnak tanulmányozására érkezett Budapestre.

A megbeszéléseket sajtótájékoztató szakította meg, amelynek témája: A Magyar Karitás segélyakciója a menekültek érdekében és együttműködése az állami szervekkel.

A sajtótájékoztatón megjelent **Angelo Acerci** érsek, apostoli nuncius, aki beszámolt a Szentatya 30 ezer dolláros ajándékáról a volt Jugoszláviából Magyarországra érkezett menekültek megsegítésére. „Nem nagy összegről van szó — mondotta a nuncius — inkább jelképes gesztusról, hiszen a pápa nem rendelkezik jelentős anyagi eszközökkel. Ezzel a második hozzájárulással a Szentatya ki akarta fejezni együttérzését a menekültekkel és nagyrabecsülését a magyar nép iránt, amely anyagi lehetőségeit meghaladó módon nyújt segítséget bajbajutott szomszédainak.”

A jelenlévő újságírók kérdésére, mekkora összeggel segítette az egyház eddig a menekülteket, **Takács Nándor**, a Magyar Karitás püspök-elnökének becslése szerint, mintegy 180–200 millió forintba tehető a Magyar Karítászon keresztül a menekülteknek juttatott segély. Ennek nagyrésztét a pécsi egyházmegyei karitás osztotta szét részben a táborokban tartózkodó menekültek között, részben azok közt, akik rokonoknál

vagy magyar családoknál találtak menedéket és akik otthon maradt hozzátartozóikat a szerb szélsőséges csoportok bosszújától féltve, nem jelentkeztek a magyar hatóságoknál. Ugyancsak főleg ilyen menekülteket támogat a kalocsai és szegedi egyházmegyei karitás is. A segélyeknek jelentős százalékát a német és osztrák karitás szervezetek bocsátották rendelkezésre. A sajtótájékoztatót résztvett **Hrvnák Andrea**, a Belügyminisztérium menekültügyi hivatalának képviselője, aki kifejezte köszönetét az egyházi karitatív szerveknek, a Magyar Karításnak és tagszervezetének, a Máltai Szeretetszolgálatnak azért a segítségért, amelyben a nem-hivatalosan hazánkban tartózkodó menekülteket, akik nem kaphattak állami támogatást, részcsatították.

Szeptember 24-e és 29-e közt Budapesten rendezték a Nemzetközi Karitás európai tagszervezetei konferenciájukat. A találkozó mintegy 35 európai ország karitás kiküldöttei vettek részt, többek között a volt Szovjetunió államaiból is. A találkozó témája volt: „Kelet- és Nyugat-Európa kapcsolata a szeretetben. (F. M.)

AZ EGYHÁZ ÉS A VALLÁSOK AZ ÚJ EURÓPÁBAN

Augusztus utolsó hetében 50. alkalommal rendezték meg Assisiban, Szent Ferenc városában a keresztény tanulmányi napokat. A nemzetközi és vallásközi találkozó több mint 600 résztvevője a közelmúlt változásai nyomán előállt európai helyzetből kiindulva azt vizsgálta, hogy a széthullás, illetve egyesülés jelenlegi folyamataihoz mennyiben járulnak hozzá a hagyományos vallások, a zsidó, a katolikus, az ortodox és a protestáns vallások, és iszlám. A felszólalásokból kitént, hogy a látszat ellenére lehetséges a különböző vallások, kultúrák találkozása. Nem a felszínen, vagy intézmények szintjén. hanem sokkal mélyebben: a lét alapvető értékeinek hirdetésében, az ember béke és igazságosság utáni vágyának kielégítésében. Ehhez azonban szükség van a párbeszédre, olyan ökumenizmusra, amely helyet biztosít a másik számára, miközben hűen megőrzi saját önazonosságát. Kerülni kell azonban a fundamentalizmus veszélyét, hiszen azok az ideológiák, amelyek az igazság egyetlen letéteményesének hirdetik magukat, nyílegyenesen a totalitarizmushoz vezetnek.

A rendezvény résztvevőit táviratban köszöntötte II. János Pál pápa, Willebrands bíboros, a Keresztény Egység Pápai Tanácsának kiérdemesült elnöke, valamint Mihail Gorbacsov, volt szovjet államelnök.

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról)

már Isten trónjára ült — ami határozottan tetszik neki. De ha onnan lebukik...

Törvények számszerű betartásától örömmel hatódik meg saját maga nagyszerűségének simogatásán. „Szerencse”, hogy mi nem vagyunk ilyenek...?! — A kísértés elérhet minket is.

AZ ÉVKÖZI 31. VASÁRNAPRA MINDENSZENTEK ÜNNEPÉRE (november 1.)

„Boldogok, akik éheznek és szomjazzák az igazságot, mert vágyakozásuk beteljesedik”. (Mt 5,6)

Az igazságoknak is van fontossági sorrendjük. Legfelső helyen áll az Isten létének ténye, ehhez kapcsolódik Isten keresése, megismerése, elfogadása. Mindazzal, amit Isten — igazságában — tőlünk elvár: az elméleti megismerés után gyakorlatra kell váltanunk példa gyanánt a szeretet Isten és embertársaink iránt.

Mindzezzel együtt földi életünkben — Szent Pál szavaival — csupán homályosan „látunk”. Az örök életben majd világosan látjuk majd Isten létét, szeretetét és nem utolsó sorban igazságát, igazságának valóságát...

Vágyunk tehát — emberi szavakkal csupán megközelíthető módon — telje-

sül, sőt beteljesedik. Az Isten „körül” élő szenteknél már beteljesedett.

AZ ÉVKÖZI 32. VASÁRNAPRA (november 8.)

A szaduceusok: Mózes azt parancsolta nekiünk, ha valakinek meghal a testvére, aki asszonyt hagy maga után, de gyermeket nem, a testvér vegye el az özvegyet és támasszon utódot testvérenek... Hét testvér meghalt, melyiknek felesége lesz az asszony a mennyországban, hiszen életében mind a hétnek felesége volt?” (Lk 20,28+33)

Hitetlen emberek különös meséket találnak ki alibi gyanánt hitetlenségük magyarázására, kendőzésére. Mivel a szaduceusok nem hittek a feltámadásban, mindent kitaláltak, hogy nevetségessé tegyék a feltámadást...

Aki nem akar hinni a feltámadásban, annak „lelki szemei” elsőt nem nyílik meg a feltámadás lehetőségének elképzelése sem.

Testünk a feltámadáskor megdicsőült állapotban lesz, természetbeli kívánságok — evés, ivás, alvás, házasság... — nélkül. A hétszeres özvegyasszony tehát semelyiknek sem lesz felesége — bármilyen kiábrándító e válasz a (mindenkori) „szaduceusok” számára... Bízunk ezt Istenre, Ő tudja mit és hogyan akar...

Fejős Ottó

TOMKA MIKLÓS:

Koloncok és kitörések

A MAGYAR KATOLIKUS EGYHÁZ ÜTKERESÉSE

(Befejező rész)

MAGÁNY

Másfajta nehézség az elmagányosodás. *Elvadulásnak* is nevezhetjük. Elemei egyfelől az önközpontúvá válás, a bizalmatlanság, a talán be sem vallott félelem, hogy nem sikerül megfelelni a feladatoknak; másfelől a konfliktus-feloldás gyakorlatának hiánya, a *rugalmatlanság*; harmadrészt a *kommunikációképtelenség*, a kapcsolatteremtésben való járatlanság, az emberből szerephordozó bürokratává válás. Az elmúlt korszak mindent megtett, hogy a pap a magánya miatt váljék embertelenné. Ismertek a nyílt botrányba torkolló esetek: alkohol, nő, aposztázia. Sok van belőlük. S általában már hosszú időre előre láthatóak. Talán még károsabbak a botránymentes, „normális” esetek. Amikor a pap emberkerülő, s közösségteremtés helyett kertészkedik, vagy éjjel-nappal videót néz. Emberi zsákutcák. Az eddigénél sokkal több figyelmet érdemelnek, kezdve a papneveléstől a papi élet közösségi jellegének támogatásán át, a pap és hívei kapcsolatának melegebbé, közvetlenebbé tételéig. Püspökök, papok és világi hívek közös feladata.

Az elmagányosodás mindenekelőtt személyes probléma. De egyházszerkezeti következményei is vannak. Bizalom híján hogy épüljön a kapcsolat pap és hívő, pap és pap, pap és püspök, püspök és püspök között? Közös ima és gyakori beszélgetés híján hogyan alakuljon ki a bizalom? (— amit ugye a múlt politikája is rombolni igyekezett?) Kommunikáció híján honnan tudunk egymás nehézségeiről és sikereiről? És így tovább. A kölcsönösen megnyilvánuló *szerepet és a megélt közösség nélkül nincs egyház* — akkor sem, ha holt vázként még létezik. Az elmagányosodás áttörése egyházunk egyik legközpontibb feladata. Megfordítva pedig: hi sikerül személyessé, szeretetteljessé tenni az egyházon belüli kapcsolatokat, ez az utolsó csapdát is veszélytelenné teszi.

CSAPDÁKON FELÜLEMELKEDVE

Az egyház emberek közössége. Figyelnie kell mindazokra az akadályokra, amelyeket az emberi lét és a társadalom épít. Másként nem tudja teljesíteni küldetését. De az egyház nem csak és nem is elsősorban evilági társaság, hanem az egység — az Istennel és Isten országa minden építőjével való egység — intézménye a Végidők teljességének gyarló elővételezése. Életéhez tehát hozzátartoznak a csapdák és minden velük járó kín. De az emberi társaságként sem csupán csapdától csapdáig botorkál, hanem *örzi a Lelket*, aki szárnyakat ad neki és át tudja emelni minden buktatón. Vajon a mai magyar katolikus egyház mennyire bontogatja szárnyait? Mely erők teszik lehetővé a csapdákból való kitörést?

Nem kell különösen bennfentesnek lenni ahhoz, hogy észrevegyük a magyar katolicizmusban feszülő *dinamikát*. Találkozunk vele nap mint nap. Felfigyel rá a tömegkommunikáció és a politika egyaránt. A *Harmadik világ* nyomora a szolidaritás legkülönbözőbb megnyilvánulásaira késztet: S nem kevés keresztény *társadalmi elköteleződésének* ténye és módja válik tanúsággá. Keresztény példák és modellek vannak. De min mérjük értéküket? Honnan tudjuk, hogy épül-e ál-

taluk az egyház? Peremre szorult kivételek válnak alkalmanként ismertté, vagy a magyar katolicizmus drágakövének csillan meg itt-ott Isten működésének sugara?

A *mérce* adva van. Egyfelől a szeretet, az egyházhűség, az egység megszenvedése és ápolása. „Arról tudják meg majd rólatok, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt” (Jn 13,35). Másfelől: „Gyümölcséről lehet a fát felismerni” — ismétli Jézus. Jó gyümölcs az *elromlott életek helyrehozatala*. Jó gyümölcs a *megtérés* a céltalanságból. Jó gyümölcs a másként gondolkodókkal való *párbeszéd*, ami erősíti a szeretetet. Jó gyümölcs az *előítéletek felszámolása* és a *bizalomteremtés*. A Lélek működik! Egész gyümölcsöskert tanúskodik róla!

S hogy az egyház gazdagodik-e általa? Hát persze! Sőt, nem is ez a legfontosabb, hanem hogy mint bújik ki a nehézkes bábból a ragyogó pillangó. Karl Rahner egyik legizgalmasabb könyvét a német nemzeti zsinatra írta. Címe: „Az egyház szerkezetének átalakulása mint feladat és mint lehetőség.” Ez is az idők jelei közé tartozik. Az egyház átalakul. Szolgáltató nagyüzemből kísérleti telep, *mintává*, *avant-garde-dá* válik. Nem az egész étel, csak egy csipetnyi só benne. *A hegyen épült város*. Jelentőségét nem szervezete és nem intézményei, hanem meggyőző ereje, kisugárzása adja. A sónak, a fénynek mindenhová el kell jutnia. Nem csak a templomokba! Nem csak a megkereszteltékhez! Hanem hívőkhöz, keresőkhez és hitetlenekhez, a munka világába, a technikába, a köznapokba, mindenhová. Ez a másik nagy változás kulcsa.

A *zsinat szava* egyértelmű. És próféta! „Az egyház nincs igazán megalapítva, nincs igazi élete és nem tökéletes jele Krisztusnak az emberek között, ha nem állnak és dolgoznak a hierarchia mellett a világiak. Az evangélium ugyanis nem verhet mély gyökeret valamilyen nép lelki világában, életében és munkálkodásában a világi hívek tevékeny jelenléte nélkül.” (Ad gentes 21.) „Sajátos hivatásuk alapján a világiak dolga az, hogy az ideigvaló dolgok intézése és Isten szerint való rendezése által keressék Isten országát. A világban élnek... Itt hívja őket az Isten, hogy szerepük a kovászé legyen: mintegy belülről szenteljék meg a világot.” (Lumen gentium 31.)

A mai magyar katolikus egyházban nem hiányzanak az elkötelezett világiak, a közösségek, a mozgalmak. Kevés van belőlük? Lehet. Dehát a Lélek ott fúj, ahol akar! S ki tudja mekkora tűz támad néhány apró lángból? És hogy szervezeti hovatartozásuk tisztázatlan? Talán így jobb. A kitörés talán szervezhetetlen. De egyéni karizmák nélkül nincs megújulás. Ezek ütközése az intézménnyel sem tragédia. Csak próbatétel. Az elszabadult léggömb repül, míg szét nem pukkan. A közösség földre húzó súlyát felvállaló repülő viszont teherrel is a levegőbe emelkedik. S nem a repülésképtelenség jele, ha start közben kerekkel két-háromszor még visszazökkennek a kifutópályára...

Csapdák? Kitörés? *A magyar katolikus metamorfozist* éljük. Olyant, ami a biológiában lehetetlen. Mi magunk határozzuk meg, mivé változunk. A lehetőségek nyitottak. ■

Két érdekes boldoggáavatás

II. János Pál pápa a Szent Péter téren május 17-én tartott ünnepélyes szentmise keretében a boldogok sorába iktatta az egykori rabszolganőt, a szudáni származású Jozefina Bakita nővért, aki 1947-ben hunyt el és az „Opus Dei” mozgalom alapítóját, Josemiria Escrivá de Balaguer spanyol papot, aki Rómában halt meg 1975-ben.

1. „A sivatag virága”

Josefina Bakita 1870-ben született és még kisgyermekkorában arabok rabszolgásgá került. Később egy török tiszt-hez került, ahol válogatott kegyetlenségeket kellett elszenvednie, majd az olasz konzulhelyettes magával vitte Olaszországba. Így került kapcsolatba Velencében a „Felebaráti Szeretet Leányai” társasággal. Velence bíborosának, a későbbi X. Piusz pápa közbenjárására 1896-ban

belépett a rendbe. A színesbőrű nővér a város szenzációjává vált, de Európa szerete, sőt azon túl is, a rasszizmus miatt szenvedők vigaszt merítettek az egykori rabszolganő élettörténetéből. Életének lelki szenvedéseit az utolsó évek testi szenvedései csak fokozták. A „sivatag virágaként” emlegetett Josefina Bakita nővér 1947-ben halt meg Észak-Olaszországban. (M. K.)

2. Az „Opus Dei” alapítója

Amilyen rokonszenvvel írtak a katolikus és világi sajtóban a szudáni Bakita nővérről, a modern rabszolgáról, olyan ellenszenvvel bíralták Escrivát, a spanyol Monsignorét, a hatalmas és befolyásos Opus Dei mozgalom alapítójának boldoggáavatását. Bizonyos egyházi körök is kifogásolják, hogy Escrivá halála után csupán másfél évtizeddel máris oltárra emelik. Erre igazában nincs is példa az egyház történetében. (Szent Carini Francisca halála után 21 évvel, Lisieux-i Szent Teréz pedig halála után 25 évvel került a boldogok sorába.) Bíralták a boldoggáavatási eljárást azért is, mivel — a kritikusok szerint — bizonyos vizsgálatokat az Opus Dei-hez tartozó vagy hozzá közelálló személyek végeztek el. Például az 1990 június 30-án történt, Escrivá de Balaguer közbenjárásának tulajdonított csoda megállapítását végző orvosi tanács egyik orvosa is tagja az Opus Dei-

nek. (Escrivá közbenjárására egy rákban szenvedő, az orvostudomány által menthetetlennek nyilvánított karmelita apáca gyógyult meg.) Ezekre az ellenvetésekre válaszol a cikk, amelyet Angelo Felici bíboros, a Szenttéavatási Kongregáció prefektusa tett közzé az Osservatore Romano május 13-i számában, ahol részlesen beszámol Mons. Escrivá de Balaguer boldoggáavatási eljárásának minden mozzanatáról, statisztikai adatokat is közölve a per lefolyásáról, a vizsgálatok, vélemények eredményeiről. Végül a bíborosprefektus megjegyzi, hogy mivel az említett kritikákkal és gyanúsításokkal illeték a boldoggáavatás tényét az elmúlt években, a pápa egy különleges bizottságot nevezett ki, hogy vizsgálja felül, verifikálja az eljárást és nyilatkozzék. A bizottság kedvező véleménye után semmi sem állt útjában Escrivá boldoggáavatásának.

Kinyújtott karunk nem gyengülhet el

Augusztus 20-án este jótékonyági hangversenyt rendeztek az Operaházban a délvidéki menekültek javára. A menekültek megsegítésén sokat és eredményesen fáradozó Magyar Máltai Szeretetszolgálat elnöke, Kozma Imre az alábbi megnyitó beszédet mondta:

A magyarságnak a hazában és szerete a nagyvilágon — oka és joga van az ünnephez, mert nem tékozolta el Szent István királyunk hagyatékát: van országunk, s a határokon innen és túl van nyelvét, kultúráját, becses szándékait őrizni kívánó magyarságunk.

Nyugalmunk azonban nem lehet. Hátárainktól nem messze haláltáncát járja az önkény. Száz- és százvezrek váltak otthontalanná. A népek országútján magyarul és megannyi más nyelven felhangzik a segélykérő kiáltás.

A nagyvilág — ha szemét szándékosan be nem csukja — láthatja, mire vállalkozott a meggyötört Magyarország. Erőnk összegyűjtésével, szerény javaink felajánlásával az élet oltalmazói vagyunk. Ha nem rokadunk össze a terhek súlya alatt, a magunk boldogulásának évszázadokra szóló alapjait is lerakjuk. Hiszen a mindennapok békéjének és épülésének szószólói kívánunk maradni.

Sokan tekintenek ma ránk, sokan remélik a becsületes folytatást. Történelmi feladat teljesítése közben láthatja országunkat most a világból idesereglett magyarság. Kérem, mondják el új, távoli hazájukban magyaroknak és más nyelven beszélő barátaiknak, ismerőseiknek, munkatársaiknak, mindenkinek, ha benyomásaik során meggyőződtek róla: Magyarország, a magyarság tudatában van felelőségének.

Mások felé kinyújtott karunk azonban nem gyöngülhet el. Az eddigi segítséget hálás szívvel köszönjük. Nem nélkülözhetjük sem az erkölcsi, sem az anyagi támogatást, sem a gazdasági és kereskedelmi együttműködés tisztes hasznát, sem pedig az összefogás erejét.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat elnökeként megadattott, hogy szinte naponta megéletem, mit jelent a szolidaritásra épülő közösség élménye, mennyire egymásra utalt az, aki kap és aki ad. Teremtőnek tetsző testvéri viszony ez, amely megszünteti az ember által feleslegesen felállított társadalmi, vagyoni, nyevi korlátokat.

Ünnep nem jár ajándékba. Ma együtt vagyunk és hiszem, hogy a jövőben még inkább, még többen együtt lehetünk és értelmes, szép ünnepeket teremthetünk. Önök közül nagyon sokan tudják, mit jelent az igazi Haza léte és hiánya. Szent István király ünnepén arra kérem a Mindenható Istent, segítsen bennünket ahhoz, hogy egymásra — és ekként magunkra — találjunk.

Új Ember

GRATULÁLUNK!

Boór János filozófust, főiskolai tanárt 60. születésnapja alkalmával Andráshely Bertalan művelődési miniszter a „Pro Cultura Hungarica” éremmel tüntette ki. Az ünnepélyes aktszon Biszterszky Elemér államtitkár tartotta a laudációt, külön kiemelve Boór János évtizedes munkásságát, amelyet a „Mérleg” szerkesztőjeként a keresztény ökumenizmus szellemében az egyetemes magyarságot folytat. Lapunk sokezer olvasója nevében is szívből gratulál Boór Jánosnak, az „Életünk” régi szerkesztőségi tagjának.

GYERMEKEKNEK

Kedves Gyermekek!

Október 18-án nagyon meglepő szavakat hallhattok a vasárnapi evangéliumban. Jézus egy olyan bíróhoz hasonlítja Istent, aki vonakodik igazságot szolgáltatni egy özvegyasszonynak. De mert az asszony nem tágít, hanem állandóan kérleli, egy idő után mégiscsak igazságot szolgáltat neki. Hát ilyen lenne az Isten? Ilyennek ismerjük őt? Hogy megérthessük Jézus mondanivalóját, ahhoz figyelembe kell vennünk a hasonlatát bevezető és végül magyarázó szavait. Ezekben arról beszél, hogy az imádságba nem szabad belefáradni, mert nem mindenki tud kitartani a hitben. Most

már világosabb Jézus mondanivalója. Figyelmeztet arra, hogy a hit veszélyeknek van kitéve és könnyen el lehet veszíteni. De kilátásba helyezi a kitartás egyetlen biztosítását is: a kitartó imádságot. A hit ajándékát nem lehet élegszer kérni Istentől. Csak aki kitartóan kéri, az fogja kapni és megőrizni élete végéig.

Legyen az igazságot kereső özvegyasszony a példaképünk, aki addig kérlelte a bírót, amíg meghallgatást talált nála. Imáinkkal újra és újra kérünk Istent, hogy a hit ajándékát megkaphassuk és megőrizhessük.

János atya

FIATALOKNAK

Kedves Fiatalok!

Október 18-án, az évközi 29. vasárnapon a következő ószövetségi olvasmányt hallhatjátok a szentmisén:

„József úgy tett, ahogy Mózes parancsolta, s kivonult, hogy megütöközzék az amalekitákkal... Ameddig Mózes a kezét kitarva tartotta, az izraeliták féltékenyben voltak... Mózes karja végül is elfáradt... Ezért vettek egy követ, odavitték és ráültették. Áron és Húr pedig a karját tartotta, az egyik az egyik oldalon, a másik a másik oldalon...” (Kivonulás 17,10—12)

Hallgatván a Szentírás szavait, talán nektek is olyan érzések támadnak, hogy mintha nem is olyan régi történetet hallanátok. Hányszor halljuk manapság öregtől, fiattól egyaránt: ez már sok, nem megy tovább! Túl sok a feladat, még több az elvárás, a felelősség. Iskola, munkahely, család, baráti kör... Csoda, ha Mózeshez hasonlóan „karunk elfárad...”?

De mi történt valójában?

A választott nép, Mózes vezetésével vándorol a pusztában az Ígéret földje felé. Ellenséges, idegen népekkel találkoznak, s úgy tűnik az ütközet kimenetele Mózes imádságára kitért karjától függ. Nagy az elvárás, nagy a felelősség! Egy nép sorsa, boldogsága függ a harc sikerétől. S látjuk Mózes lehanyatló karját... Nem bírja tovább!

Egy másik, immár mai történet.

1978-ban, a pápaválasztáskor, Albino Luciani bíborosról, a későbbi I. János pápáról jegyezték fel ezt a rövidke történetet:

Látván azt, hogy minden egyes választási forduló után egyre többen szavaznak rá, félelem fogja el és halkán csak annyit tud mondani a körülötte állókhöz: Nem, kérem ne tegyék! Sok, nehéz, szinte már megoldhatatlannak látzó feladat, hatalmas felelősség vár rá! De azok, akik hallják sutogását, bátorítva karonfogják: ne félj, az Úr, aki a feladatot adta, erőt is ad azok elvégzésére!

Kedves Fiatalok!

Mi a hasonlóság a két ember, Mózes és Albino Luciani bíboros történetében? A feladatok, az elvárások, a felelősség súlya alatt egy pillanatra megtántorodnak, „Karjuk elfárad”, úgy érzik nem megy tovább.

De — talán ami a legfontosabb: ekkor veszik észre, hogy a gondban, megpróbáltatásban nincsenek egyedül. Áron és Húr — a két bíborostárs személyében ott áll mellettük a segítő, együttérző ember — maga Isten. Nem vagyunk magányosságra ítélve! Csak észre kell vennünk őket, közelségüket, jószándékukat. Valaki ezt így fogalmazta meg: Isten új neve: a mellettünkálló, a segítő E m b e r . Hiszed-e ezt?

Pál atya

Hírek — események

A Bibliatársaságok Világszövetségének statisztikája szerint közel kétezer nyelven olvasható a Biblia. Az Újszövetség 758, a teljes Biblia 322 nyelven jelent meg. Egyes bibliai szakaszokat viszont 898 nyelvre fordították le. Legtöbb fordítással Afrika vezet (566 féle nyelven!), ezt követi Ázsia (490), Észak- és Dél-Amerika (411), a Csendes Óceáni térség (321), végül Európa, ahol 187 nyelven láttak napvilágot Szentírásfordítások. (KIPA)

*

Az olaszországi „Szent Szív” katolikus egyetem, amely milánói, piacenzai, bresciai és római székhellyel működik, fennállása 70. évfordulóját ünnepelte. Ebből az alkalomból II. János Pál pápa fogadott mintegy 4500 tanárt és diákot, hangsúlyozva, hogy a katolikus egyetem megkülönböztető jegye a természetre, az emberre és az Istenre vonatkozó teljes igazság keresése. A pápa hangsúlyozta: „az

*

A japán TV-társaság, amely jelentős összegekkel járult hozzá a Sixtus-i kápolna restaurálási költségeihez, most kijelentést tervez Tokióban a Vatikán múzeumából. Szeretnék Michelangelo híres Pietá-ját is bemutatni. A szobor eddig csak egyszer hagyta el a Vatikánt: 1964-ben, amikor a New York-i világiállításra vitték el.

Kiáltás a hitoktatásért

Itt következő cikkünket egy otthoni plébános „egyéni körlevélként” küldte szerkesztőségünknek. Mint írja: „a pártállami időben végezte lelkipásztori munkáját, a klerikációs reakció osztályellenes csoportjába soroztatott és a hitoktatás keresztútját járta”.

A „fordulat éve” óta az új alkotmányba is beiktatták a vallásszabadság elvét és engedélyezték az úgynevezett fakultatív hitoktatást az iskolákban. Hogyan valósult ez meg hazánkban?

Korábban 40 évig az egyházi hitoktatás hatáskörébe tartozott a vallásos élet ellenőrzése, beleszólás az egyház belső ügyeibe azzal a nem titkolt szándékkal, hogy a vallás „ópiumától” megszabadítsák az embereket.

Elsősorban az igazgatók, a bejedit vagy érvényesíteni akaró pedagógusok vállalkoztak a hitoktatás elleni hadjáratra. Negyven éves hitoktatói szolgálatom alatt kb. harminc iskolában tanítottam és a gyakorlatban ismerkedtem meg a hittanellenes hadjárat módszereivel. A pedagógusok nagy része egzisztenciális okokból hallgatásra kényszerült, de nem kapcsolódott bele a hittanellenes hadjáratba. Köszönet és tisztelet érte. Az úgynevezett fakultatív hitoktatás komoly feladat elé állította a hitoktatókat. A hittanórákat a legjobb esetben az órák után tarthattuk, de számos helyen délután kellett vissza jönniük a tanulóknak. Így szellemileg kifáradt gyermekekkel találkoztunk. Komoly nehézséget támasztottak az évenként ismétlődő beiratásoknál, a munkahelyeken is megfenyegették a szülőket.

Ilyen szégyenletes előzmények után következett az állítólagos „rendszerátalakítás”. Sokan reméltük, hogy ez a hitoktatás keresztútjának végét jelenti. Kezdetben a Művelődési Minisztérium részéről történtek olyan kísérletek, amelyek a kommunista gyakorlat megváltoztatására törekedtek. Egyes pártok azonban, amelyek a választás előtt elrejtették igazi arcukat, elutasították a hitoktatásnak kedvező tervezetét. Őket is a pártállam nevelte és az ateizmus negyven esztendő alatt befészkelte magát az emberek tudatába. Pedagógusaink mai nemzedéke ateista szellemben nevelkedett és különféle pártok és hírközlő eszközök igyekeznek meggyőzni a manipulált társadalmat, hogy semmi sem fenyegeti annyira a tanítást, a nevelést, a pedagógusok és gyermekeink szabadságát, mint a keresztény hit és erkölcs oktatása. Az embernek az a benyomása, hogy egyesek hazánkban antikeresztény hangulatot igyekeznek kelteni és ennek zászlóvivői elfelejtik, hogy ezzel egyéb antiérzelmeket provokálnak.

Napjainkban a hazai sajtóban szinte unalomig emlegetik az úgynevezett európai házat, amelynek mi is egyenrangú lakói szeretnénk lenni. De vajon tudják-e a hitoktatást nehezítő és ellene ágáló politikusok és nevelők, hogy az európai házban mi a gyakorlat a hitoktatással kapcsolatban? Mi a helyzet Ausztriában, Svájcban, Németországban? Minden iskolában a tanrendbe illesztett hitoktatás folyik. Mivel ott is demokrácia van, talán nagyobb mint nálunk, a hitoktatáson való részvétel fakultatív. Ez azt jelenti, hogy az a szülő, aki nem óhajtja hittanra járni a gyermekét, ezt írásban közli az iskolával. Minden hátrányos megkülönböztetés nélkül helyt adnak kívánságának. A középiskolákban a diákok 14 éves kortól maguk is kiiratkozhatnak a hittanról. Természetesen a többség nem teszi ezt, mivel a keresztény tanítás, a keresztény erkölcs ismerete fontos alkotó eleme az európai kultúrának. Tehát az „Európai Házban” az a természetes, hogy az erkölcsstan isme-

reték részét képezik az oktatásnak 14 éves korig, s ez alól az kérhet mentesítést, aki valamilyen oknál fogva ezt nem akarja. Ez is fakultatív, de lélektanilag nagyon különbözik a mostani magyar gyakorlattól. Nagy különbség van elűrt és az ajánlott hitoktatás között.

A keresztény hit és erkölcs oktatása ellen csak a tudatlanság, a tévedés vagy rosszakarat tiltakozhat. Nincs olyan ember, aki emberellenesnek minősíthető az evangélium tanítását. Sajnos hazánkban igen nagyfokú a vallási tudatlanság. Még azoknál is, akik véleményt nyilvánítanak vagy döntéseket hoznak ebben a kérdésben. Felháborító, hogy egyesek tiltakoznak a szülők többsége által helyezett, tanrendbe illesztett hitoktatás ellen. Ez a demokrácia nyilvános meggyalázása. Ne a napilapok, ne a pártok határozzák meg, hogy mi a vallás szabadsága!

A nép között élő lelkipásztorok nagyon jól ismerik a mai ifjúság erkölcsi állapotát. Sajnos mindennaposak azok a tapasztalatok, amelyek bizonyítják: Nincs erkölcs Isten nélkül. Beszélhetünk olyan gyermekekről, akik lopva jönnek be a hittanórákra, mert a szüleik ezt ellenzik. Vajon miért? Sok esetben azért, mert nem akarják, hogy gyermekeik megismerjék azokat az erkölcsöket, amelyeket ők naponta megsértenek. Iskoláink irodalmi óráin talán ma is idézik Berzsenyi Dániel szavait: „Minden ország támasza, talpköve a tiszta erkölcs, mely ha megvész: Róma ledül, s rabigába görbed.” Pedagógusaink négy évtizeden át kénytelenek voltak az úgynevezett ateista nevelést szorgalmazni. Milyen jó lenne, ha ennek kudarca után, jóvátételképpen is, reális lehetőséget nyithatnának az ajtókon kopogtató evangélium előtt. A hittanórák jelenlegi óravégi vagy délutáni elhelyezése, ez a rendetlen rendtartás nem felel meg egy megnyugtatóan végezhető hitoktatás feltételének. Kormányzati szinten változtatásra van szükség! Minél előbb annál jobb. Igaz, hogy a keresztény ember nem kerülheti el a keresztutat, de erre ne a demokrácia hangzatos jelszavával kényszerítsék!

Dr. György Attila plébános,
Budapest-Sashalom

A BÉCSI MAGYAR LELKÉSZSÉG ÉRTESÍTŐJÉBŐL

Június 4.: a trianoni „békediktátum” 72. évfordulója. Nincs még egy ország, amelyet oly kegyetlenül csonkítottak volna meg, mint országunkat. Hogy mennyit szenvedett az elszakított területek magyarsága, az napjainkban egészen nyilvánvalóvá lett. A négy égtáj bármely része felé tekintünk, elénk mered a magyarság sokféle szenvedése, gyötrelme. Ma is így beszélnek, nyilatkoznak: „Semmi sem szavatolja Magyarország biztonságát”.

A 80-as évek elején írta egy lisszaboni magyar professzor: A portugál nép 70%-a megvan győződve arról, hogyha megteszi azt, amit a Fatima-i Szűzanya kér (imádság, engesztelés, bűnbánat, felebaráti szeretet gyakorlása) megmenti a portugál népet a háború és a polgárháború pusztításától. És az évek bizonyították, hogy a Szűzanya betartotta ígéretét. Portugáliát nem gyűrte le az ateista kommunizmus.

Mi magyarok nagyon sokat tehetnénk hazánkért (ima, engesztelés, önmegtadadás, bűnbánat, böjt) — mindez hatékony eszköz az égiek segítsége elnyerésére. Hazánk is megmenekülhet a halálosan szorító gyűrűből, és kiemelkedhetne a reménytelen állapotokból. Mi nem követhetnénk a portugál nép példáját???

Lourdes-ban jártam

Még kisgyerek voltam, mikor először hallottam Bernadette nevét és azt, hogy megjelent neki Szűz Mária. Mesékhez szokott kis agyam ezt is elraktározta, mint az addig hallottakat.

Évekkel később már jobban foglalkoztatta gondolataimat a jelenés és Bernadette. Hiszen ő is hasonló korú kislány volt mint én akkortájt. Vajon miért neki jelent meg a Szűzanya? Hogyan kell élni, mit kell tenni ahhoz, hogy ilyen csoda történjék valakivel?

Bernadette életében — olvasmányaim során — nem merült fel semmi különös. Egyszerű, tanulatlan kis falusi lányka volt, mégis őt választotta Isten Anyja, hogy üzenetét továbbítsa az embereknek. Talán akkor futott agyamon át először, hogy Isten, mind Jézus születésének, mind Mária megjelenésének egyaránt szegény, egyszerű keretet választott. Így talán nagyobb tömegekhez tudott szólni, közelebb tudta Önmagát hozni hozzánk. Én akkor mindenesetre közelebb éreztem magam a Szűzanyához és talán vártam is valami kis csodára, ami velem fog történni. Visszagondolva életemre, igen sok esetben a véletlenek köszönhettem, hogy sorsom így alakult. Jogosan vagy jogtalanul — nem tudom —, de én a szerencsés véletleneket, velem történő kis csodáknak tekintettem. Nagyon tisztetem a Szűzanyát és imám túlnyomó részét Felé küldöm. A szerencsés véletlenekben is az Ő közbenjárását érzem. Ezért örültem, mikor megnyílt a lehetőség számomra egy Lourdes-i zárandoklatra.

De volt ennek az útnak egy külön magyar vonatkozása is. Az 1956-ban, a magyar forradalom leverésének szomorú emlékére felállított keresztől, a ráhelyezett láncot most ünnepélyes keretek között a magyarországi püspökök, zárandokok és a világ minden tájáról

lókocsiban ülő beteget is láttunk, akik testi-lelki enyhülést reméltek ebben a csodával megáldott városban.

Másnap reggel a Rózsafüzér Bazilikába mentünk szentmisére mindannyian, magyar zárandokok. Zsúfolásig megtelt a Bazilika, mindenfelé magyar zászlók. Szép érzés volt ennyi magyarral áhítatban egygő válni és összecsengve énekelni a Boldogasszony Anyánkat.

Az esti gyertyás körmenetnél újból előtörtént szívemet ez az érzés, mikor sok-sok száz gyertya lángja lobogott a magasba nyújtott kezekben és szállt az ég felé az „Ave, ave, ave Mária”. Elmúlt az első Lourdes-i nap, békés örömben.

A következő nap kora reggelén a jelenési barlang előtt ünnepeltük szentmisével Urunk mennybemenetelét. Magyar imák, magyar énekek hangja vett körül és én csak álltam a tömegben és néztem a Mária szobrot. Ezen a helyen jelent meg a Szűzanya Bernadette-nek. Azt hiszem, hogy itt és ekkor éreztem át a csoda jelentőségét. Lelki szemem előtt, Bernadette-nek megjelenik Mária és szól hozzát: Imádkozzatok, tartsatok bűnbánatot, építsetek ide kápolnát és sokan jöjjenek ide körmenetben.

A kápolnát megépítették, számtalan ember jött ide körmenetben, imádkozott, megbánta bűneit. A jelenés Bernadette-nek szólt, de az üzenet mindannyiunknak. A kora délutáni keresztúti ájtatosságon is majd minden magyar résztvevő, kisebb csoportokban. Röviden elméltünk és imádkoztunk a bronzszobrokkal élethűen megkomponált stációknál. Sokaknak volt nehéz közülünk a meredek, köves út, ami végre oda vezetett. De mennyivel nehezebb volt a Via Dolorosán, akkor...

Az utolsó stációtól, még elég hosszú utat kellett megtennünk, amíg a lánclé-

Magyar zárandokok zászlókkal a barlang előtt
Seregély István egri érsek olvassa az evangéliumot

összejött magyarok részvételével levették. A mi külön magyar csodánk!

Az esti órákban érkeztünk Lourdesba. Az utcákon hömpölygött a tömeg. Legtöbben gyalogosan, de igen sok to-

ŐSZI TALÁLKOZÓ INNSBRUCKBAN

Az Innsbrucki Magyar Egyetemisták és Akadémikusok Szövetsége közösen a Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom (KMÉM)-Pax Romana-val, október 16–18-án rendezti meg hagyományos hétfégi találkozóját „Személy vagy teljesítmény — Az ember értéke” címmel. A találkozó helye: Haus der Begegnung, A-6020 Innsbruck, Tschurtschenthalerstr. 2/a, Tel.: (0512) 58 78 69. — A találkozó három előadásán, — Fejes János, Kaulics László (Győr) és Szilas László SJ (Róma) kívül a programban ezúttal is aktívan részt vesz a Kastli Magyar Gimnázium diákcsoportja. Jelentkezés: Hanák Beatrix, Richard-Wagner Str. 3, A-6020 Innsbruck.

vétel helyszínére érkeztünk. Amíg az ünnepélyes aktushoz összegyűlt a nagy magyar tömeg, litániát mondtunk és Mária énekek hangját verte vissza az amfiteátrum-szerűen kiképzett hegyoldal, ahol középen állt a kereszt, rajta a lánc. Nem tudom, hogy ez ugyanaz a lánc volt-e, amit 1956-ban ráhelyeztek a magyar egyház és nép rabságát kifejezendő. De nem is ez a fontos. A fontos az, hogy lekerült onnan, a magyar nép szabadon gyakorolhatja vallását és felkeresheti a hazánkon kívül-eső zárandokhelyeket is.

A Himnusz hangjaival véget ért az ünnepség és a mi Lourdes-i zárandoklatunk is. Felemelően szép és selejthetetlen volt minden pillanata. Kérem a Szűzanyát, őrizze mindannyiunk lelkében az ott átélt áhítatot, hogy továbbra is imádkozzunk és tartsunk bűnbánatot úgy ahogy Bernadetten keresztül üzen- te nekünk.

Ramsay Erzsébet (München)

Szent István ünnepségek

Budapest

Idén először ülte meg az ország fővárosa a hivatalos állami ünnep rangjára emelt Szent István Napot, az otthoniak mellett a szomszédos kisebbségi- és a nagyvilágban szétszóródott magyarokkal együtt. Mint tudjuk, ekkor tartották Budapesten a Magyarok III. Világtalálkozóját is. A főünnepség a Mátyás templom mellett álló Szent István lovasszobornál kezdődött, ahol Antall József miniszterelnök mondott beszédet. Ezt követően Paskai László bíboros prímás mutatta be a szentmisét, vele koncertelt Angelo Acerbi érsek, pápai nuncius, Seregély István érsek, a Magyar Püspöki Kar elnöke és több külföldi s hazai főpásztor is. Jelen volt a misén Göncz Árpáddal az élen a magyar kormány és parlament számos tagja, valamint a diplomáciai testület több képviselője.

A hagyományos körmeneten a Bazilika körül, sok ezer hívő mellett az államfő, az egyházi és világi hatalom reprezentánsai, katonai díszszázad, cserkészek, különféle egyesületek, a férfi- és női szerzetesrendek csoportjai kísérték a Szent Jobbot, legdrágább nemzeti ereklyénket. (S. J.)

Bécs

Augusztus 23-án, vasárnap déli 12 órakor tartottuk meg a lassan hagyományossá váló Szent István ünnepségünket a Stephansdomban. A résztvevő hívek a Német Lovagrend templomának udvarában gyülekeztek és onnan énekszóval vonultunk át a Dómba. Magyar Mária-

EMBER MINDHALÁLIG

A fenti címmel a Bánság egy elfelejtett nagy fiának, Fodor József prelátnak (1907–1990) állít maradó emléket könyvében a temesvári születésű, Németországban élő Billédi Ilona. A könyvhöz Beke György író az Erdélyi Szövetség elnöke írt megleghangú előszót és méltatást. Ebből közöljük az alábbiakat:

Bevallott célja a kötetnek egy jeles egyházi férfiú, Fodor József temesvári római katolikus lelkész alakjának felidézése. A két háború közötti időkben az erdélyi magyar közírás jelentős személyisége volt. 1944 előtt ott találni minden irodalmi és társadalmi mozgalom bölcsőjénél. Rendszeresen közöl a lapokban a keresztény szellemiség jegyében eszmefuttatásokat a korszakról, erkölcsökről és főként a romániai magyar kisebbségi létről...

Fodor József a helyi „Déli Hírlap”-ban jelentkező leginkább, nagy szociális érzékenységet sugárzó írásaiival. De épp ilyen fontos közreműködése a „Magyar Kisebbség” című lugosi folyóiratban, amely a maga nemében egyedülálló volt Európában: a kisebbségi életvitel, önkeresés fóruma két évtizeden át. A Bánságból a népek jogainak védelmét vállalva tekintett szét a korabeli Európában, ahol 40 millióan éltek kisebbségi sorsban.

Billédi Ilona érdeme, hogy vállalta Fodor József teljes portréját megrajzolni, munkásságát értelmezni. Távol lakva, de lélekben továbbra is a Bánságban, a szeretett Temesvárott élve végezte az úttörést. Vallomásokat, dokumentumokat gyűjtött össze Fodor József egykori barátaitól, munkatársaitól, híveitől és így a Bánság élénk vetített képe előtt ott áll a tevékeny, nyílt szavú, igazmondó, felelősséget vállaló pap, egyházának és népének mindenkor hűséges munkása.

ének zengtek a téren az ott haladó turisták csodálkozására. A templomban Dr. Hans Hermann Groer érsek szívélyes szavakkal köszöntötte a zárandokokat s többek között ezt mondta: „Ez a jó öreg, régi Stephansdom már régen látott ennyi magyart együtt”. A jelenlevők tapssal honorálták a kedves üdvözölő szavakat.

Valóban a szentmise végén jelezték a beavatottak, hogy mintegy 4500-an voltak jelen. Honnan jött ennyi magyar? Elsősorban Bécs és környékéről. Köztük az Európa Club, a Délvidéki Magyarok Egyesülete, az Erdélyiek, elsősorban hivatalosan a bécsi Magyar Munkás Egyesület, cserkészek és más csoportosulások. Képviseletet magától a Magyar Nagykövetség, a Szent Korona Egyesület, a Lázár Lovagrend. Régi magyarjaink, 45 előtti és közvetlen utána idetelepültek. Jöttek Pozsony, Szenc, Dunaszerdahely, Komáromból és szerte Csallóköz, Mátyusföld tájairól. Itt voltak Győr, Sopron, Szombathely, Kapuvár, Sopronhorpács és más települések. A legtöbb csoportot papjaik vezették. Teljes felsorolást nem tudunk adni, sokan nem jelezték, hogy honnan jöttek. A kistarciaiak kitértek népviseletükkel. Gyönyörű látványt nyújtott a sok zászló és templomi lobogó, amikor a szentélyben elhelyezkedtek. Szemet, szívet örömmel töltött el az élénk táruló szép panoráma.

Magyar papjaink (26) koncertelték, a kispapok (16) adták a püspöki asszisztenciát, ministránsaink az oltár közelében helyezkedtek el. Pápai Lajos győri megyéspüspök, a főcelebráns, szónoklataival sok szívben meggyújtotta a hit fényét és a hazaszeretet lángját.

A szentmise zárókönyörgése után a dóm plébánosa: Dr. Anton Gruber is köszöntötte a jelenlevő zárandokokat s a magyar himnusz németre fordított szövegének idézésével fejezte be üdvözlését.

A Szent István ereklyét az oltár elé helyezték, a szentmise után a hívek áhítatos tiszteletüket fejezték ki első szent királyunk ereklyéje előtt.

A Német Lovagrend udvarában szerezny vendéglátásra nyílt alkalom, mely az összetartozás szívélyes gesztusa volt a bécsiek részéről.

Hegy György (Bécs)

Grác

Grácban a „Christiana Hungaria” — Keresztény Magyarok Egyesülete rendezte meg, ugyancsak augusztus 23-án, Szent István napi megemlékezését. A Szentháromság templomban 10 órakor Nyers atya mondott szentmisét, majd az Erzherzog Johann szálloda különterében volt az ünnepség. A magyar Hírszekegy elmondása és a megjelentek — köztük 8 magyar dominikánus, akik itt továbbképzésben részesülnek —, továbbá a magyar egyesületek vezetőinek üdvözlése után Mayer Rudolf elnök mondott ünnepi beszédet. Beszédében arra is rámutatott, hogy ma különösen nagy feladatot ró ránk az ifjúság keresztény és humanista erkölcsre való nevelése. Az ünnepség fényét emelte Nemes Beáta szavatai és Nemes Melinda éneke.

Ezután bemutattuk új koronás-címer zászlónkat, amelynek október 11-én lesz a megszentelése a Szentháromság templomban.

A Himnusz elénklésével és Marton titkár zárószavával ért véget az ünnepély hivatalos része, de a jelenlevők még sokáig együttmaradtak baráti eszmecsere-re.

Mayer Rudolf Grác)

Tanítványnak lenni!

— A „Weingarten-i levél“-ből —

A nyári vakáció már mögöttünk van s megkezdődött az új iskola- és munká-élet.

Ami engem illet, gyakran visszagon-
dolok a sok-sok kedves élményre, ame-
lyeket erdélyi és magyarországi útjaim
alkalmával gyűjtöttem. Persze előre is
tekintek. Különösen foglalkoztat a kér-
dés: Hogyan tudjuk munkánkat s mind-
azt, amivel ezt az évet kitöltjük, bitünk
erőforrásából valamilyen egységes kép-
be összefogni? A munkák és események
kronológiai egymásutánja nem elégít ki.
Valamilyen vezérfonalat keresek, amely-
hez kötni tudom mindazt, amivel idő-
met kitöltöttem.

Mint keresztény igyekszem hitem sze-
rint lelkiismeretesen dolgozni, embertár-
saimhoz közeledni és segítségükre lenni.
Ebből is kialakulhat egy egységes kép.
Hogy az a bizonyos vezérfonal mégis
halvány maradhat és a sok-sok mozaik-
köből nem lesz egységes kép, — a nyár
folyamán fiatalokkal zárandokolva a
Bakonyban — az eddigienél is jobb meg-
világítást kapott. — Hátizsákkal a há-
tunkon, hólyagokkal és sebekkel a lá-
bunkon, perzselő nappal felettünk rőt-
tuk a kilométereket a Bakonyon kereszt-

tül Pamnonhalmától Veszprémig s köz-
ben lelkigyakorlatoztunk. Ha nem is a
szentföldi tájakon és úgy mint Jézus a
tanítványával, de sok tekintetben ha-
sonlóan próbáltuk magunkba szívni a
Mester szavait. Amint a tanítványok,
mi is megtanultuk a világot s benne ön-
magunkat új szemszögből nézni. Ime né-
hány meglátás:

— Tanítványnak lenni egyet jelent a
Mester követésével térben, időben és
gondolatvilágban. Vagyis haladást — és
nem megállást jelent. Ez áll keresztény
voltunkra is, ha abban nem pusztán
igazságok és magatartások összességét
látjuk, hanem a Mester személyét is, aki
előttünk megy, példát mutat és tanít.
Tanít az Istentől nekünk szánt igazsá-
gokra s főleg arra, hogy Istennek terve
van Vele és velem. Jézus számára ez a
terv a kereszthez vezet, nem azért, hogy
ott végződjön, hanem hogy onnét Isten
vezethessen már tovább a győzelemre, a
beteljesedésre, a boldogságra. A tanít-
vány életével sincs Istennek más terve.
Ebből a háttérből értendő: „Aki tehát
nem hordozza keresztjét, és nem így kö-
vet engem, nem lehet az én tanítványom.

— A kereszttségben nemcsak az ere-
deti bűn terhétől szabadultunk meg, és
nemcsak úgy egyszerűen az Egyház tag-
jai lettünk, hanem Jézus tanítványai is.
Ezért döntő jelentőségű, hogy komolyan
vesszük-e tanítvány-voltunkat vagy sem.

— Az utolsó vacsorán, amikor Jézus
tanítványai lábát megmosta, egész éle-
tére és keresztthalálára vonatkozóan na-
gyon fontos dolgot mondott: életének ér-
telme nem az uralkodás, hanem a szol-
gálat. Ugyanez áll a tanítvány, a ke-
resztény ember életére is, függetlenül at-
tól, hogy Isten akarata milyen hivatás-
ban, vagy foglalkozásban találja meg.
Vagyis a keresztény ember számára a
profán foglalkozás ellentmondást jelent
a tanítvány-volttal. Minden foglalko-
zás az embertársaink szolgálatában szent
életfeladat!

P. Gyúrács István SJ

AZ EGYHÁZ KÜLDETÉSE SVÉDORSZÁGBAN

Egy előadásában a lundj egyetem pro-
fesszora, Gösta Hallonsten arra a követ-
keztetésre jutott, hogy az erősen szeku-
larizált Svédországban, ahol az evangéli-
kus egyház egyben államegyház is, az ál-
lam és az egyház szétválásának sürge-
tővé vált, hogy ezáltal az új evangelizá-
lás feladatának eleget lehessen tenni.
Noha a svéd államegyházban még ko-
moly szerepet játszik a nemzeti tudat, már
széles rétegekben felfedezhető a ten-
dencia a „privátvallás“ irányában. Szá-
mos olyan csoport ismeretes, amelynek
tagjai együtt imádkoznak, de a vásár-
napi istentiszteletekre nem járnak el a
templomba.

Svédország 8,5 millió lakosából kb. 90
% evangélikus, kb. 150 ezer római kato-
likus, kb. 100 ezer ortodox és 70 ezer
mohamedán vallású. A társadalom tény-
szerű pluralizmusának alapján az egy-
háznak és a kereszténységnek arra a ki-
hívásra kell válaszolnia, mi a jelentősége
ma a keresztény létnek? Hallonsten pro-
fesszor utalt II. János Pál pápának a há-
rom évvel ezelőtti svédországi látogatá-
sa során elhangzott kívánságára, mely
szerint az élet és a hit szintézisére kell
törekedni. A professzor egyben óvott egy-
fajta keresztény restaurációtól, mely vé-
leménye szerint illúziókergetés lenne.

(M. K.)

Hírek - események

II. János Pál pápa *B a l á z B é l a*
*bajóti plébánost veszzrémi segédpüspök-
ké nevezte ki. Az új püspök 1941 már-
cius 25-én született, a budapesti piarista
gimnáziumban és az esztergomi szemina-
riumban végezte tanulmányait. 1965-
ben szentelték pappá. Ezután Nagyma-
roson, Nógrádmegyeren, Budapest kü-
lönböző plébániáin, majd Varsányon és
Érsekvadkerten káplánkodott és 1977-
ben lett plébános Bajóton. A fiatalok
körében végzett apostolkodása és a ka-
tolikus világiak képzése terén elért ered-
ményei tették országszerte ismertté.*

*

A Szentatya megbízásából Etchegaray
bíboros, a Cor Unum nevű, az egy-
ház szeretetszolgálati tevékenységét ösz-
szehangoló Pápai Tanács elnöke, augusz-
tus közepén a volt Jugoszlávia válságos
vidékeire, köztük Szarajevóba látogatott.
Zágrábba visszatérve a bíboros horvát
újságíróknak elmondta mélységes meg-
döbbenését a látottak felett. Neki ma-
gának golyóálló mellényt kellett horda-
nia és csak páncélozott kocsiban közle-
kedhetett. Reméli, mondta, hogy az
egyházi segélyszervek akcióit még fo-
kozni lehet. Ennek kapcsán kiemelte az
osztrák Karitászt minden veszélyt és ne-
hézséget vállaló akcióját a szenvedő la-
kosság megsegítésére.

*

A Magyar Katolikus Püspöki Kar az
új abortusz-törvény előkészítése kapcsán
nyilatkozattal fordult a törvényhozói
testülethez, annak érdekében, hogy az
új törvény „teljes mértékben biztosítsa
az élet és a magzat védelmét”. „Az élet-
hez való jog az alapvető emberi jogok-
hoz tartozik” — írják a püspökök. Te-
kintettel arra, hogy a magzat élete, az
első pillanattól fogva emberi élet, a tár-
sadalom erkölcsi kötelessége ennek az
életnek a védelme. A magyar főpászto-
rok felhívják a hívőket, kitartóan imád-
kozzanak, hogy a parlament olyan tör-
vényt szavazzon meg, amely figyelem-
be veszi az erkölcsi értékeket és az alap-
vető emberi jogokat.

*

A Püspöki Kar nyilatkozatához Pas-
kai bíboros lekipásztori körlevelet fű-
zött, amelyben részletesen foglalkozik
az abortusz-problémával Magyarorszá-
gon, ahol jelenleg a világ legszabado-
sabb magzatelhajtási rendelkezései van-
nak érvényben. A magyar prímás fel-
panaszolja, hogy sokan erkölcsileg elfo-
gadhatónak tartják az abortuszt. A plu-
ralista társadalom elfogadja különböző
világnézetek egymásmellett élését, de a
pluralizmusnak ott van a határa, ahol
emberi életet támad meg. Az ember
alapvető emberi jogait nem lehet par-
lamentari szavazással kérdőre vonni —
állapítja meg körlevelében a magyar
prímás.

*

A belgrádi katonai érsek, Franc Per-
ko, egy zágrábi hetilapnak adott inter-
jújában felhívta a figyelmet, hogy a ka-
tolikus ellenes és horvátellenes propa-
ganda következtében, a katolikusok
helyzete Kis-Jugoszláviában egyre tart-
hatatlanabbá válik. A legrosszabb a
szerzetesek helyzete és főleg a szerzetes-
nőké, akiket a nyílt utcán gyaláznak és
megtámadnak, kolostoraikat felgyújtják.
Példának említette a zimonyi ferences
nővérek esetét, akik a folytonos zakla-
tás következtében kénytelenek voltak
elköltözni házukból és a Sabác-i plébá-
nosát, akinek elkobozták plébániáját. A
katolikusellenes hangulatot a rágalma-
kat szóró média-kampány szítja, külö-
nösen a Vajdaságban.

A magyarországi Szent István ünnepel-
során Kalocsán Szent István Napokat ren-
deztek. Nagybölgasszony napján a szé-
kesegyházban Dankó érsek főpapi szent-
miséjén az ivrei püspök vezetésével 20
olasz pap is bekapcsolódott a liturgiába;
„Magyar Szentek“ címmel Prokop Péter
festményeiből nyílt meg kiállítás; Kalocsa
múltjáról jeles történészek tartottak elő-
adásokat; bemutatták a most megjelent
Haynald emlékkönyvet és a kalocsai érse-
kek életrajzát tartalmazó munkát; külön
is rendeztek szimpóziumot a jezsuiták és
a Kalocsai Iskolánővérek.

KÖNYVESPOLC

KÖGL J. SZEVERIN OSB: **MAGYAROK
BRAZÍLIÁBAN.** Könyves Kálmán Szabad-
egyetem kiadása, Sao Paulo 1992.

A Budapesten nyáron megrendezett
Magyork III. Világtalálkozója készí-
tett könyvecske két nagy fejezetben:
„Régi magyarok 1922—1947” és „Új
magyarok 1947—1992” alcím alatt rö-
vid, de sokhelyen részletekbe menően,
áttekinő képet nyújt a brazíliai magyar
életről. Egyenként bemutatja az egyházi
és világi szervezeteket, elmondja a kü-
lönféle csoportosulások, kultúregyletek,
iskolák, jóléti egyesületek, cserkész-
klubok történetét, munkásságát; egyen-
ként veszi számba az ottani magyarság
múltbeli és jelenlegi vezető személyisé-
geit, a Brazíliában hírt-nevet szerzett
írókat, művészeket, tudósokat, orvosok-
kat, színjátszókat stb. Azt is megtudjuk:
milyen utcanépek őriznek magyar vo-
natkozásokat Sao Paulóban, hogyan él-
nek a magyarok Rio de Janeiróban? —
egyszóval: csakugyan keresztmetszetét
kapjuk a brazíliai magyarság életének.
— Nem megróvásként mondjuk, ismer-
ve az emigráció korlátolt lehetőségeit,
mégis sajnáljuk, hogy a kevés, de tör-
ténelmi értékű dokumentumok és fény-
képek csak gyenge, halvány nyomdai ki-
vitelben láthatók. Sz. J. (München)

IDA LÜTHOLD-MINDER: **MEGGYÓGYUL-
TAM LOURDESBAN.** Ecclesia 1990.
Kb. 100 oldal.

Lourdesről számos könyv és orvosi be-
számoló jelent meg magyar nyelven is. A
kommunista világ ezeket az írásműveket
betiltotta, a könyvtárakból eltávolította és
így igyekezett Lourdesről tudomást sem
venni. Így a fenti zsebkönyv hiányt pótol
és a Nyugaton élő magyaroknak is szívvel
ajánlom figyelmébe.

— Mi is történt Lourdesban 1952. ápri-
lis 30-án? — Kezdjük az elején.

Egy svájci parasztfiú 1945-ben csatlako-
zott a bencés rendhez és a rend freiburgi
kolostorában készült szerzetesi hivatására.
A kolostor előjárói, felismerve a fiú te-
hetségét, úgy határoztak, hogy Leó test-
vért, ez lett a szerzetesi neve, hittérítőnek
nevelik. A kolostorban jól feltalálta ma-
gát és szorgalmasan készült jövendő hiva-
tására. Ember tervez Isten végez. 1947-ben
fiatalon, egy ma is gyógyíthatatlan beteg-
séget kapott, „sclerosis multiplex“ támad-
ta meg. A súlyos betegséget alázatos, hí-
vő lélekkel, mint Isten rendelését fogta
fel. Az orvosok nem tudtak rajta segíteni
s úgy vélték, hogy állapotán már csak
csoda segíthet. Így vitték el Leót
egy zárandoklat tagjaként Lourdesba 1952-
ben. Érkezésének már második napján
hordágyán fogadta a körmenetet vezető
bíborosnak az Oltárszentséggel adott ál-
dását. Hirtelen a gyógyulás eddig ismeret-
len érzése járta át testét, felkelt, térdre
vetette magát és így adott hálát az akkor
már tudatosan is átélt gyógyulásáért.

Az egyház és az orvosok több évig tartó
vizsgálat után csodának ismerték el Leó
testvér gyógyulását, melynek híre Svájc
szerte futótűzként terjedt el. Ajándékként
adnám a kis könyvet a hitetlenek kezébe,
akik a könyv olvasása után, ha mást nem
is tennének, de el kezdenek majd gondol-
kozni az olvasottakon.

Erkel Lajos, Zürich

DOKUMENTUMFILM MINDSZENTY BÍBOROSRÓL

„Szolgálók Istenért, Egyházért, Hazá-
ért” címet viseli az 1991-ben, a magyar
televízió egyik vallási-produceri együtte-
sének, Csiszér Ferenc irányításával elő-
állított dokumentumfilmje. A forgatókönyv
megírását és a rendezés gondját Szücs
László vállalta, aki szakszerű tudásával
és ügyességével méltó keretbe illesz-
tette — a hazai társadalom jó része előtt
még mindig kevésbé ismert bíboros ta-
núságtevő, vértanúi alakját.

A népszerűsítésre szánt, szerencsés
vállalkozás célja az volt, hogy — sok mu-
lasztást pótolva — a leült korszak sok
rágalma és torzítása helyett, valós kép
alakuljon ki Mindszenty személyiségéről
s életművéről.

A tényekre, szereplők és szemtanúk
vallomásaira építő nagyszabású alkotás
130 perces időtartamával három részben
vetíti elénk Mindszenty bíboros érsek
életútjának állomásait. Az egyszerű, fa-
lusi milióból származó fiatalember tanul-
mányi éveit, kezdő papsága nemes am-
bícióit, sürgetve és vállalva a megújulás
szolgálatát — mindenkor a keresztény
igazságok és erkölcsi értékek érvényesíté-
se jegyében, egyházi és társadalmi té-
ren egyaránt. Így készült a feladatra, hogy
népének lelkiismerete lehessen.
A film második része a népe jó
pásztorát mutatja be: a vállalkozó
szellemű, sokoldalúan gyakorlatias és
szociális érzékű apátplébánost és püs-
pököt. A rosszlelkű, hírhedt, koncepció-
s Mindszenty per újravéltetési eljárás-
ában — erről szól a harmadik rész — a
valós igazságokat még élő szemtanúk,
szereplők vallomásai tükrözik. E rész fi-
gyelemreméltó két szerepében láttuk és
hallottuk dr. Balassa Gábor ügyvédet, aki
jogi szakértőként az akták hiteles ellen-
őrzése és kiértékelése kapcsán adott
konkrét válaszokat, a per anyagát kitű-
nően ismerő dr. Török József, a Pázmány
Péter Akadémia teológiai tanárának fel-
tett kérdéseire.

A dokumentációs filmalkotás dícsé-
retes ügybuzgósággal emel méltó emléket
az Egyház és Haza egységes érdekeiért
hősiesen helytálló mártírlélekű főpaprak.

Cser-Palkovits István SJ (Bécs)

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs: Halottaink: Herzog Klára, életének 88. évében, hosszú szenvedés után június 21-én elhunyt. Dr. Maniescu Kornél meghalt, temetése július 8-án volt. **Kovács Lidia,** életének 59. évében, július 11-én elhalálozott. **Szirák Teréz,** 37 éves korában hirtelen elhunyt. **Gräfin Eltz Paula,** július 27-én visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Az Úr örök világossága fényeskedjék nekik!

BELGIUM

A keresztségben Isten gyermeke és az Anyaszentegyház tagjai lettek: **Szentpéteri Sophie,** Sz. István és Szikora Kati leánya, Grand-Leerben. **Briják Sophie,** B. Marc és RoseMarie Rodrigéz leánya, St. Nicolas Lg. **Tóth Lívia,** T. Győző és Kollár Zsuzsa leánya, Leuvenben. **Fyon Sebastian,** F. Michel és Szabó Teréz fia, Spa-ban. **Guissart Julien,** G. Serge és Kohajda Sylvie fia, Wandre-ban. **Alexandre Laura,** A. Luc és Véronique Beauvois leánya, Liège-ben. Növekedjenek erőben, egészséggel és kegyelemben szüleik örömeire!

Éltre szóló hűséget esküdtek egymásnak: Kohajda Christoph és de Sotto Mayor France, Wandre-ban. **Hubert Pierre és Strady Ilse,** (Bánk unoka), Esneux-ben. **Pintér Gábor és Magyar Mária,** Budapesten, (Svájcban élnek). **Németh Juliska és Uldal Teit,** Zutendaal-ban. Boldog házasságot kívánunk nekik!

Halottaink: Pápay Miklósné, szül. Sop Mária, 73 évesen, Pepinsterben. **Pintér Imréné sz. Solymos Irén,** 78 évesen, Heverleében. **Novitz Józsefné,** szül. Márkus Teréz, 63 éves korában, Oupeye-ben. **Aradszky Mihályné,** szül. Bakus Jolán, élt 75 évet, Brüsselben. **Claessen Antalné,** szül. Takács Ilona, 78 évesen, Neerpeltben. **Torkos Istvánné,** szül. Firs Georgette, élt 56 évet, Grace Hologne-ban. **Bagi István,** Jeanne Paulissen férje, 62 évesen, Kessenicben. **Mecsekkiné,** 70 éves korában, Charleroi-ban. **Frick Ferencné,** szül. Thomas Katalin, 77 évesen, Villers le Temple-ban. **Schischa István,** Liszner Ilona férje, élt 73 évet, Seraing-ben. **Kump György,** Bisztranin Irma férje, 61 évesen, Genkben. **Hollós Sándor,** 61 éves korában, Liège-ben. **Domján Erzsébet** nővér, élt 87 évet, Gerardsbergenben. **Rákosi Erzsébet,** Berzukij Eugene felesége, 72 éves korában, Stokkemben. **Szilvássy Sándorné,** szül. Zatrók Erzsébet, élt 85 évet, Verviers-ben. Adj Uram örök nyugodalmat nekik, nyugodjanak békében!

FRANCIAORSZÁG

Keresztelések: Danielfy Alban Sebastian Thomas, D. Denis és Parey Dominique fia, április 20-án. **Danielfy Gábor,** D. Gábor és Duong Kenneth fia, április 20-án. **Laurent Clara Julia Lucile,** L. Philippe és Danielfy Sophie leánya, április 20-án. **Ravet Florian,** R. Alain és Nyáry Veronique fia, április 20-án. **Muchembled Patrik François Michel,** M. Louis és Dubois Jacqueline fia, április 25-én. **Rados Csaba András,** R. Csaba és Gáll Marianna fia, június 21-én. **Rados Balázs Dénes,** R. Csaba és Gáll Marianna fia, június 21-én. **Simon Céline Claude,** S. Jacques és Szarvas Edith leánya, június 21-én.

Szentségi házasságot kötöttek: Czimmern Tibor és dr. Moldvay Judit Mária,

M E G H Í V Ó

Oktober 25-én, vasárnap 9.30 órakor, a **PASSAUJ ST. STEPHAN DOM**-ban, közös ünnepi szentmisét mutat be **dr. Takács Nándor** székesfehérvári püspök és **dr. Franz Xaver Eder,** Passau püspöke, a székesfehérvári kórus közreműködésével. A szentmise után megkoszorúzzuk **Boldog Gizella** sírját.

Szeretettel várjuk a magyar híveket!
Szöts Pál, program szervező

FOKOLÁRE KONGRESSZUS RÓMÁBAN

Róma mellett Marino-ban, június 12-én a Fokoláre-mozgalmak „Fiatlok az egységért” néven rendezett kongresszust. 71 nemzetből mintegy 9000 fiú és leány jött el tapasztalat-cserére, egymás jobb megismerésére (Magyarországról is kb. 200-an). A Fokoláre mozgalmat Chiara Lubich indította el 1943-ban, 23 éves korában, hogy néhány társnőjével az evangéliumi életet és az egység lelkiségét terjesszék. Ma a világban 184 nemzetből egymillió nyolcszáz ezer különböző korú és kultúrájú nő és férfi tartozik a mozgalomhoz, amelyet még XXIII. János pápa hagyott jóvá „Mária Műve” néven. A kongresszuson Chiara Lubich arra szólította fel a világ minden tájáról odasereglett fiatalokat, hogy ne hódoljanak a mai divatoknak, küzdjenek az erőszak minden formája ellen és bátran törekedjenek az életszentségre, mert csak ezáltal lehet megváltoztatni a világot. Az ifjúsági műsort 80 nemzet televíziója, köztük a magyar is, közvetítette. (V. R.)

augusztus 28-án. **Muchembled Patrick François Michel és Csiky Ilona,** július 12-én.

Az örök hazába költöztek: Kovács Antal, március 4-én, 62, Vermelles-Noyelles. **Juhász Emil,** március 9-én, 93, Les Pavillons S/Bois. **Bekker Kálmán,** április 4-én, Gamacherie-Breval. **Horváth Kálmán,** július 25-én, Rueil-Malmaison. **Boda Károly,** augusztus 27-én, Párizs. Nyugodjanak békében!

NÉMETORSZÁG

Aachen: Halálozás: Szomorú szívvel tudat-hogy Gruber Péter lelkész, július 17-én váratlanul és hirtelen visszaadta lelkét Teremtőjének. Utolsó kenetet adott fel a szentmiséről hazamenet egy baleset áldozatának és utána a családhoz hajtott közölni a szomorú hírt. Ott összeesett és másnap a kórházban Aorta-repedés következtében meghalt. A Mindenhatóba vetett hitünk az egyedüli vigasztalás, és a tudat, hogy mindig fel volt készülve a halálra, nem félt tőle, hanem várta, mint a beteljesülést. Nyugodjék békében!

Duisburg: Keresztelés: Szeptember 6-án fel-emelő szertartás keretében kereszteltük **Molnár Lúcia-Naomit,** M. József és Nickel Heike Luise leányát. A keresztelés szépségét növelte Herr Marenbach művészi orgonajátéka és Frau Litten szülőneke. A keresztelési szertartáson és az azt követő kávézáson 118-an vettek részt.

Köln: Esküvő: Jakab György és Einmal-macher Patricia, szülők, testvérek és számos vendég jelenlétében augusztus 29-én a Lohmar-i templomban házasságot kötöttek. Isten tartsa meg őket egy életen át szeretetben és hűségben.

Halálozás: Horváth Tibor, Kölnben lakó hívünk augusztus 9-én, életének 62. évében tragikus hirtelenséggel elhunyt. Temetése augusztus 13-án a kölni Nord-Friedhofban volt. Adj Uram, örök nyugodalmat neki és az örök világosság fényeskedjék neki! Nyugodjon békében!

München: A szentkeresztsgben részesültek: Benkő Vivien Cher, B. László és B. Ildikó leánya, június 28-án. **Rohacek Lehel Márton,** R. Márton és R. Mária fia, június 28-án. **Horváth Gábor,** H. Iván Gyula és H. Mária fia, július 19-én. **Kovács Alexandra Renata,** K. Jenő és K. Éva leánya, július 2-án. **Bakonyi Bryan Parviz,** B. Béla Frank és B. Nasrin fia, augusztus 9-én. **Felber Rosemarie,** F. Martin és F. Éva-Gabriella leánya, augusztus 15-én. **Varga Vanessa Anna Valentina,** V. Károly és V. Katalin leánya, augusztus 23-án.

Halottaink: Horváth János, 66 éves korában, május 14-én elhunyt. Temetése május 20-án a Waldfriedhof-i temetőben. **Langemann Friedrich,** 81 évesen, június 16-án meghalt. Temeték június 19-én Vaterstettenben, a Joh.-Seb. Bach Str.-i temetőben. **Held Eugen,** 76 éves korában, június 18-án elhunyt. Temeték június 23-án a München Nordfriedhof-i temetőben. **Adorján Sándor,** 59 éves korában, június 17-én meghalt. Temetése június 23-án a Waldfriedhof-i temetőben. **Apostaghy András,** 82 évesen, július 15-én meghalt. Temetése július 20-án a M.-Nordfriedhof-i temetőben. **Fábián Elisabeth,** 51 éves korában, augusztus 16-án elhunyt. Temetése augusztus 21-én, a müncheni Waldfriedhof temetőben.

150 ÉVES

AZ IRGALMAS NÖVÉREK ANYAHÁZA

Hálaadó szentmisét tartottak Esztergom-ban abból az alkalomból, hogy 150 éve alapították a Szatmári Irgalmas Nővérek anyaházát. **Paskai László bíboros,** esztergomi érsek celebrálta a misét a nővérek zárdatemplomában, amelyet nemrég kapott vissza a rend egykori tartományi házával, iskolájával együtt. A szentmise után az egykori iskola dísztermében, a volt Margit gimnáziumban **Luciána tartományi fő-nővér** üdvözölte a vendégeket, majd a rend történetének ismertetése után a nővérek beszámoltak az újrakezdről.

DIPLOMÁCIAI KAPCSOLAT BOSZNIA-HERCEGOVINÁVAL

A Szentszék augusztus 20-án diplomáciai kapcsolatot létesített Bosznia-Hercegovinával és ezzel gyakorlatilag hivatalosan elismerte függetlenségét és szuverenitását, miután január 13-án már ugyanezt tette a volt Jugoszlávia másik két országával, Horvátországgal és Szlovéniával.

1991-es statisztikák szerint Bosznia-Hercegovina 4,250.000 lakosából 1,905.000 muszlimán, 1,364.000 szerb, 752.000 nagyrészt katolikus horvát, 239.000 lakos más csoportosuláshoz tartozik.

M E G H Í V Ó

A Pforzheimiek első magyar táncstje november 14-én, szombaton, a Gaststätte Holz-hof-ban, Kanzlerstr. 63, W-7530 Pforzheim kerület megrendezésére. — Érdeklődés és jegyrendelés: a Varga családnál, (07034) 2 61 22, valamint az Urbán családnál a (07231) 10 15 02 telefonszámokon.

TORONTÓI SZÍNJÁTSZÓK MÜNCHENBEN

Szabadságszezon ide, szabadságszezon oda — igazán mégiscsak azok jártak jól, akik szeptember 5-e estéjét a **giesingi Szent Kereszt egyházközség** dísztermében töltötték. Itt került sor a müncheni Magyar Katolikus Misszió jóvoltából, a torontói Szent Erzsébet magyar iskola tanítói színtársulatának bemutatkozására.

Tulzáz nélkül elmondható, hogy az estét fémjelező három (!) vígjáték nagyszerű hangulatot, kellemes estét teremtett valamennyiünk számára az ösziésre fordult bajor fővárosban. Igaz, **Balázs atya (SJ)** mint a színtársulat atyja, — egyébként a torontói magyarok plébánosa — bevezetőjében említést tett az amatőr társulat sikeres észak-amerikai, svédországi turnéiról, majd kedvesen kikapcsolódásra, fesz-telen nevetésre buzdított!

Az egy felvonásos színművek — **Zilahy Lajos:** „A házasságszédelő”, **Lőrincz Mik-lós:** „Bocsánat, felség” és **László Miklós:** „Mili néni” — a 30–40-es évek Magyarországot idézték, ám ha valaki netán poros, szirupos bohózatokra gondol, ugyan-csak téved. Ellenkezőleg, a szellemes helyzetkomikumokra, remek párbeszédre épült darabok kitűnő tolmácsolása mellett, külön élményt jelentett anyanyelvünk szí-porkázó volta, sokszínűsége, a zsargonoktól mentes humor élvezete!

A színészek jókedve, az amatőröket meghazudtoló színvonalas játéka feledtet-te a színpad szaknem díszlettelen voltát, olyannyira, hogy például a telefonkészülék-nek kinevezett hajsütő (!) is eredetinek hat-tott.

Nem is lehet ott különösebb baj, ahol ilyen tehetséggel, ilyen lelkesen és jóked-vűen foglalkoznak a jövő magyarságával. A színtársulat **valamennyi tagja** ui. az ot-tani hétvégi magyar iskola tanára, tanítója és nem kevesebb mint 200 gyerekkel fog-lalkoznak. A jelenleg 10 főből álló társulat 12 éves színpadi múltat mondhat magáé-nak. Céljuk, úgy az iskolában, mint a szín-padon anyanyelvünk szépségének megmu-tatása, valamint a magyarságtudat és a közösségi érzés erősítése.

Utóbbinak meghatóan szép példáját él-hettük át az előadást követő percekben. Színészek és nézők: tengerentúli, kárpát-medencei meg bajorországi magyar, kéz a kézben, az egységet szimbolizálva dalolt, örült és búcsúzott egymástól.

A spontán felhangzó nemzeti imádságunk hangjánál, ha pillanatokra is, de a terembe varázsolódott a közös Haza. Jó volt újra magyarnak lenni!

Kucsera János (Eching)

SEGÍTSÜK AZ ERDÉLYI MAGYAR SAJTÓT

A „Székely Útkereső” című irodalmi és művelődési folyóiratot 1900 tavaszán jelentette meg a székelyudvarhelyi „Erdélyi Gondolat Kiadó”; anyagi nehézségek miatt a folyóirat 1991-ben már csak kéthavonként, ebben az évben pedig csupán három összevont számmal tudott megjelenni. A minden szempontból színvonalas folyóiratot és kiadóját a megszűnés-től csak a Nyugaton élő magyarok (Erdély-ből kivándorolt székelyek!) hathatós anyagi segítsége mentheti meg.

Cím: **ERDÉLYI GONDOLAT KIADÓ, Str. Croitorilor nr. 10/6, RO 4150 Odorheiu Secuiesc, Jud. Harghita, Romania.**

AUSZTRÁLIA!

Ha magányos életbe már beleunt, van világviszonylatban nagyra becsült magyar nyelvű **TÁRSKERESŐ** szervezet, mely bizalommal segítséget tud nyújtani Önnek is. Információért levélben küldjön: 5 US\$, 10 DM 4 £, 50 SK, 10 SFr., 50 FFr., vagy 80 ÖSch. Légipostai költ-ségekre az alább címre: **GLOBALCON-TACT™, EG 2092™, P.O.Box 325, SUNSHINE, VICTORIA 3020, AUSTRALIA.** Kérjük a borítékra és a levélben címzést nyomtatott nagybetűvel olvashatóan írni.

EMBER MINDHALÁIG

Billedi Ilona könyve a Bánság szülötté, Temesvár nagy fia, dr. Fodor József prelátus életéről (1907–1990).

A szép kiállítású, részben színes képek-vel dokumentált könyv ára 25.— DM. Megrendelhető: **KUPA, Distelfinkweg 21, D-8000 München 60. ☎ 089/864 44 24.**

Szamosi József 80 éves

Szeptember 13-án, derűs őszi vasár-
napon ünnepelte a négy nemzedéket át-
fogó család és régi barátok körében 80.
születésnapját Szamosi József, akinek
neve nem áll az Életünk impresszumá-
ban, de mindenképp nélkülözhetetlen:
lévén ő az olvasó- és tördelő szerkesztő.
Negyven éve, Dante szavaival mond-
hatnám: „életünk útjának felénél”, ho-
zott össze vele a jósors a Szabad Euró-
pa Rádiónál. Pedig már húsz évvel előbb
is keresztezhettek egymást útjaink a Mú-
zeum körüli bölcsészkaron, ahol mind-
ketten tanultunk egyebek közt irodal-
mat-nyelvészetet. Mint később kiderült,
még közös barátaink is voltak, mint pl.
Kovács Aladár. A pár év korkülönbség
tette, hogy nem akadtunk össze egy sze-
mináriumban.

Huszonkét évig dolgoztunk egy földél
alatt, Szamosi Jóska mint rendező, én
mint szerkesztő. De nemcsak kollégák
lettünk a szó szokott értelmében, hanem
munkatársak, sőt mondhatnám fejev-
társak is. Mert mindketten a kultúrát
szolgáltuk, kultúrát igyekeztünk adni
egy politikai rádióban. Így tudtam meg
tőle egyet s mást múltjáról. 1982-ben
és 83-ban megjelent két könyve, az „Írá-
sok — vallomások” című cikkgyűjte-
mény és az „Álmaim árnyéka” című
verses kötet borítólappján olvasható
„curriculum vitae” röviden összefoglalja
az állomásokat, teljesítményeket, de nem
éreztetni a nehézségeket, küzdelmeket.
Mert Szamosinak nem volt könnyű fia-
talsága, nem hullt az ölébe semmi. Még-
is hihetetlenül sokoldalú lett. Szinte gye-
rekkorától költő, majd irodalmár, ki-
adói meg színházi lektor, történelem-
földrajz szakos tanári diplomáját csak
akkor kellett elővennie, amikor behívták
katonának és karpaszományos hon-
védtanára lett a morosvásárhelyi had-
apródiskolának, amellyel együtt került
ki nyugatra, angol hadifogságba. Közben
szobrászatot tanult Szervátiusz Jenőtől
néprajzos is lett Györffy István keze
alatt, történész kézíratai pusztultak el
a háborúban.

Szamosi József megtanulta, hogy bar-
colni kell a minőségért és az igazságért,
kritikai és alkotó munkával. Ez szabta
meg emigrációs élete irányát is. A rádió
rendezőjét akárhány írásra szerződötetett
szerkesztő irigyelhette irodalmi műso-
rairért, hangjátékaiért. Az emigrációs sajtó
olvasói nem is sejtették és sejtetik,
hogy mit jelentett szava a szerkesztősé-
gekben, ha a minőségről volt szó. Köz-
ben a háttérben maradt, nevét csak ak-
kor íratta ki, ha igazán magának vall-
hatta az eredményt. A minőség és igaz-
ság szolgálata nála elválaszthatatlan. Az
igazság pedig a keresztény Istené, aki
tőlünk nemcsak hitet, hanem tettet is
követel. Szamosi József lelki alkatából is
jakadhat, hogy a kutatáshoz nála min-
dig alkotó-szervező munka is társul.
Máriacell magyar kapcsolatainak feldol-
gozását így követték restaurálások, a
Mindszenty-múzeum és stáció. Ő terve-
zte az emlékkápolnát a Mattsee mellett,
ahol 1945-ben elrejtették a Szentkoro-
nát. Erre csak olyan ember képes, aki
szívvel-lélekkel oda tudja magát adni az
ügynek, amelynek fölismerte igazságát.
Az ilyen munka nehéz, de mindig új
erőt is ad. Szamosi József nyolcvanadik
életévébe lépve szép példa erre. Isten
tartsa meg őt így minél tovább.

Bogyay Tamás

Nem a mennyiség, hanem a minőség
a szellemi erőnek sarkalata, s esze-
rint éppen nem azért forog veszély-
ben létünk, mert kevesen vagyunk,
hanem mert súlyunk oly parányi.
Széchenyi

ÖNGYILKOSSÁG ÉS EUTANÁZIA

Az Orvosetikai Központok Európai Szövetsége az elmúlt október második felében tartotta évi kongresszusát Stockholmban, amelyen az öngyilkosság és az eutanázia (= fájdalommentes halál) *etikai szempontjait* vitatták meg. Az Egészségügyi Világszervezet statisztikái szerint *naponta 1000 öngyilkosság* történik a világban. A göteborgi egyetem egyik professzora emlékeztetett a Svéd Orvostudományi Társaság nyilatkozatára, amelyben állást foglalt az orvosi segítséggel végrehajtott „elhalálozás” ellen. *Marie Lamau*, a Lille-i egyetem bioetikai intézetének igazgatója szerint „senkinek sem szabad megfélemlenie arról az aberrációról, amely miatt a náci kórházakban, eutanázia ürügyén, 270 ezer embert meggyilkoltak”. A Maastrecht-i bioetikai központ igazgatója, Maurice de Wachter riasztó képet festett a kongresszusnak Hollandia helyzetéről, ahol 1990-ben 9000 kérelmezőből 2300-on hajtottak végre illegális eutanáziát és jogilag engedélyezett orvosi segítségben 400 életét eldobni akaró személy részesült. (Megjegyzendő: valamennyi utolsó stádiumban lévő gyógyíthatatlan beteg volt.)

Igen nagy érdeklődés kísérte a kongresszus magyar résztvevője, *Blasszauer Béla*, a pécsi egyetem bioetikai tanszékének professzora előadását, amely feltárta a tényleges szocializmusból éppen kilépő országok, elsősorban Magyarország helyzetét. Magyarország a világ legaggasztóbb öngyilkossági statisztikájával rendelkező ország: *minden 100.000 lakosból 45 dobja el magát az életet*. Az öngyilkossági arányszám minden kelet-európai országban magas, Blasszauer professzor mégis optimista megállapítással zárta előadását; mint mondotta: *egy éve az öngyilkosságok nagyarányú csökkenése tapasztalható* annak bizonyosságául, hogy a társadalmi újjászületés reménye nagy mértékben kihat az állampolgárok életkedvére.

Washington államban népszavazást tartottak az eutanáziát legalizálni akaró törvényjavaslatról. A lakosság 54 százaléka ellenezte a „könnyű halál” törvényes választásának lehetőségét. A szavazásra jogosultak 84%-a juttatta kifejezésre véleményét, jelentős volt a nők részvétele is. Tehát — amint a népszavazás eredményei mutatják — *a közvélemény többsége osztozik az amerikai püspökök álláspontjában*, miszerint: „Elutasítanak minden olyan törvényt vagy szociálpolitikát, amely törvényesíti az öngyilkosságot és az ahhoz történő segélynyújtást, mint ahogy elutasítunk minden olyan döntést is, amely a súlyos betegek halálának siettetésére irányul”. (M. K.)

HANS KÜNG PROFESSZOR ELŐADÁSA BUDAPESTEN

Magyarországi tartózkodása során Hans Küng professzor, a Tübingeni

Egyetem tanára az egyházak jövőképéről tartott előadást június 9-én Budapesten, a Ráday Kollégiumban. Véleménye szerint az előrehaladás csak az aggiornamento szellemében képzelhető el, s minden hívőnek együtt kell haladnia a világetosz felé. A hívő emberek „koalíciójára” kell törekednie, melynek eszköze az evangéliumra épült dialógus. A világvallások működjenek együtt a világetosz megvalósításáért, mert amíg nem lesz béke a vallások között, nem lesz béke a nemzetek között sem. Ebben a munkában döntő, hogy az egyházak találjanak vissza az Újszövetség Jézus Krisztusához, s Vele induljanak útra a jövő egyháza felé, mely a vallások egymásközi békéjére, az egyházak egységére és a nemzetek közösségére épül. Küng professzor az egyházak belső megújulásának szükségességéről is beszélt, melynek során a liturgia, az istentiszteletek, a közösségi élet és a teológiai tanítás is élővé válik. (M. K.)

NŐI PÜSPÖK A HAMBURGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ ÉLÉN

Nyilvánosságra hozott táviratában jókívánásait fejezte ki Hans-Jochen Jaschke segédpüspök, Hamburg püspöki helynöke abból az alkalomból, hogy Maria Jepsen személyében új püspök kerül az Észak-Elba vidéki evangélikus egyház élére. Az ökumenizmus mai jelentőségének tudatában a segédpüspök hangsúlyozta a hamburgi egyházak további sikeres együttműködésének fontosságát. Maria Jepsent április 4-én a hamburgi Michaelis templomban összegyűlt szinodus 137-ből 78 igen szavazattal választotta meg. A teológusnő világszerte az első női püspök az evangélikus egyházban. Maria Jepsen 47 éves, Marburgban, Kielben és Tübingenben végezte teológiai tanulmányait. 18 évig Schleswig-Holsteinben látott el lelkipásztori feladatokat, majd 1990-ben esperesi (Pröpstin) kinevezést kapott az észak-elbai egyházban. Az újonnan megválasztott püspök-nő az egyházat nem elsősorban szervezetnek, hanem Isten népének tartja, az ökumenizmusról pedig a következőket mondta: „A párbeszéd és a kapcsolódás az ökumenizmushoz számunkra hitszükséglet”. (KIPA)

AZ ANTISZEMITIZMUSRÓL

Franz König bíboros az osztrák katolikus újságírók számára írt cikkében világosan elítéli az antiszemitizmus minden formáját. A katolikus egyházban semmiféle antiszemita tendenciának nincs helye — hangsúlyozta a bíboros. Az osztrák főpásztor kijelentésében II. János Pál pápára hivatkozott, aki a zsidókról, mint a keresztények „idősebb testvéreiről” beszélt.

A II. vatikáni zsinat tagadta meg először az embertelen és kereszténytelen antiszemitizmus minden létjogosultságát, és helyezte új alapokra a katolikus egyház és a zsidóság kapcsolatát.

Eladó 100 m² alapterületű ház (3 szoba, konyha, fürdőszoba, zárt veranda) 400 öl kert, melléképület. Jelige: „Budapesttől 20 km.” Szeretne lakást, házat Veszprémben vagy a Balaton partján olcsón vásárolni? Érdeklődjön: ☎ (D) 089 / 17 49 58.

RÁTH MÁRTA, hites fordító
és tolmács, magyar-német és német-magyar fordításokat vállal.
Elfriedenstr. 41, 8000 München 82.
Telefon: (0 89) 4 39 53 83

APOLLO DEMENAGEMENTS

Szállítási vállalat
Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúrra — légiszállítással is — költözködés, bútorkiállítás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.

Összes nyugati és keleti államokba oda és vissza szállítunk!

Magyaroknak árkedvezmény!

APOLLO DEMENAGEMENTS

4 bis, route des Jeunes

CH - 1211 Genève 26

Telefon: 022 / 3 43 22 46.

FAX 022 / 3 42 24 75

Magyarul is beszélünk!

Privát cím: Keresztes László

58, route Veyrier,

CH-1227 Carouge / Genève

☎ 022 / 3 42 98 36 este (7 óra után).

Magyarországi képviselőnk:

Éles Apollo kft

H-1121 Budapest XII. ker. Ringló u. 97

Telefon: 226 32 90

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK

NAGY VÁLASZTÉKBAN.
Olcsó áron raktárról. Kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI ☎ (0911) 53 79 21
Virchovstr. 45 D-8500 Nürnberg 10.

Kiadóhivatalunknál kapható:

Lourdes-i zarándokkönyv (dr. Szabó József összeállítása) 7.— DM
Lourdes — Bernadett nyomdokain (kb. 140 színes képpel) 25.— DM
Videokazetta — Lourdes (magyarul, 50 perces, VHS, PAL) 50.— DM
Közi Horváth József: Mindszenty bíboros. Zsebkönyv. 4.— US \$ 6.— DM
Az irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 oldal, vászonkötésben. 10.— US \$ 15.— DM
Patrona Hungariae, színes zománcjelvény 3.— DM
Szállításnál + portó költséget számítunk.

Megrendelhető:

Ungarische Katholische Delegatur
ÉLETÜNK kiadóhivatala
Landwehrstr. 66, D-8000 München 2

K A P H A T Ó

a történelmi Magyarország színes térképe, az ország és a vármegyék címereivel, plasztikkal védett kartonon, 22x32 cm nagyságban, postaköltséggel együtt, ára: 20.— \$, a következő címen: MAGYAR NAPLÓ, P.O.Box 822, Daytona Beach, FL 32115, USA

V I D E O F I L M

a Szentatya magyarországi látogatásáról kapható. 2 órá, nagyon szép színes műsor, ára: 35.— \$, bármilyen szisztémában.

Ugyancsak kapható Central Florida magyar fesztiváljainak műsora, sok zenével és táncszámokkal. Ára: 23.— \$ portóköltéssel együtt. Rendelését azonnal postázzuk. Címünk: MAGYAR NAPLÓ, P.O.Box 822, Daytona Beach, FL 32115, USA.

RUPP LÁSZLÓ hites törvényszéki fordító, vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarra. Goethestraße 32, 8000 München 2.

MAGYAR NYELVŰ VIDEÓK, ADÁMEI,
Pf. 29, D-5100 Aachen, ☎ (0241) 17 33 55.

Magyarországra közvetítést vállal ingatlanok vételére, eladására BOND - 3 Kft., H-9730 Kőszeg, Postafiók 77, Várkör 69.
☎ (94) 60 238, Telex: 037-376.

MAGYAR SZENTMISÉK BÉCSBEN

Bécsben minden vásár- és ünnepnap van magyar nyelvű szentmise, mindig 10.30 órakor, a Német Lovagrend, árpád-házi Szent Erzsébetről elnevezett templomban. Első kerület, Singerstr. 7 szám, (Deutsch-Ordenskirche).

A Bécsbe látogató magyarokat szívesen várjuk. A templom bejárati ajtaja a kapun belül jobbra!

Hegyi György lelkész

MAGYAR SZENTMISÉK GRÁCBAN

Grácban a hónap első vasárnapja kivételével minden vasárnap és ünnepnap tartunk magyar nyelvű szentmisét, délelőtt 10 órakor a Szentháromság templomban, Schloßbergplatz (a Kastner Öhrler áruház közelében), melyre a Grácban és Stájerországban élő és ide látogató magyarokat szeretettel hívja és várja P. Nyers János lelkész

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

É L E T Ü N K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Magyar Katolikus Főlelkésziség
Landwehrstraße 66 · 8000 München 2
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (0 89) 5 32 82 45
Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkésziség
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

Kedaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstraße 66 · 8000 München 2
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (0 89) 5 32 82 45
Chefredakteur: P. János Szőke.
Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 25.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 40.—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!

Tengerentúrra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2.50 DM.

Előfizetési ár egy évre DM 25.—

vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúrra légipostával DM 40.—

Lapzárta minden hónap 15-én

Hirdetéseket csak 15-ig fogadjunk el.

Postgiroamt München:

Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80

Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto

Erscheint 11mal im Jahr.

Druck: Danubia Druckerei GmbH-
Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK

FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bankkontra, hanem postacsekkenkontra kérünk: Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto: Postgiroamt München, Konto-Nr.: 606 50-803.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1990. október 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés
ára soronként (kb. 40 betű) DM 6.—
Jelige portóval DM 6.—
Külön kívánásokat esetenként árasunk.
Üzleti hirdetések soronként DM 8.—
Nagybetűs (kétsoros) sor DM 18.—
Keretben megkezdett 5 cm-ként DM 12.—
Kéthasábos hirdetés az Úszeg kétszerese.
Egymásután háromszori hirdetés esetén
10 százalékos kedvezmény.
Egymásután hatszori hirdetés esetén
20 százalékos kedvezmény.
Egy évi hirdetés esetén 25% kedvezmény.
Hirdetések határideje minden hónap 15-é,
befizetve!

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. — Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Hivatalos órák a hirdetésekkel kapcsolatban: hétfőtől — péntekig, 10.00 — 15.00 óra között.

Kérjük kedves olvasóinkat, hogy csak ez időben érdeklődjenek telefonon.

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnkél: Joseph D A N I, Deer Valley, P.O.Box 43126, Calgary, Alta T 2 J 7 A 7, Canada.

A címre küldött csekken feltüntetendő: „É L E T Ü N K”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekkeket. Itt egyenkénti beváltásnál a 40.— DM-ből 8.— DM-et levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 17.— US \$ + 13.— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázzuk.

DIÓSZEGHY TIBOR, hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar, valamint fordítói szolgálat hitelesítéssel minden más nyelvetre. Németországban felvilágosítás hétköznapi problémák esetén. D-4040 Neuss 1., Daimlerstr. 249. ☎ (02131) 54 13 17.

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni!

RENDKÍVÜL SÜRGŐS! Középkorú intellektuel 1—2 szobás bérlakást keres Stuttgart, vagy Mainz, Wiesbaden, Frankfurt és környékén. Cím: Ehrenberger Richard, 8500 Nürnberg 30, Albertstr. 9. ☎ (0911) 46 96 07.

ANNEMARIE SCHWARZ hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar fordítást és tolmácsolást vállal (szépirodalmi szöveget is). 4000 Düsseldorf 30, Duisburger Str. 26. Telefon: (0211) 4 98 12 88.

A MAGNUS GmbH mint az OTP-IKKA németországi főképviselője ezúton közli az ÉLETÜNK olvasóival, hogy forintátutalások, valamint Márka-átutalások privát devizaszámlákra, továbbra is lehetségesek.

A befizetéseket kérjük a következő számlára küldeni:

MAGNUS GmbH. Postgiro Frankfurt / M. Kto.-Nr. 110 91-604 BLZ 500 100 60

Öröklások vásárlása Budapest legjobb helyein már 40.000.— DM-ért lehetséges. Résztulajdonok megvásárlására társakat keresünk és kínálunk. Pénzbefektetési és ingatlanközvetítési megbízásokat, valamint a vásárolt ingatlanok kezelését a budapesti irodánk vállalja és bizalmasan intézi.

— KÉRJE RÉSZZETES AJÁNLATUNKAT! —

GENERAL
AGENTUR

MAGNUS
G.M.B.H.
INTERNATIONALE REPRÄSENTANZ

GENERALAGENTUR der Landessparkassen BUDAPEST/UNGARN

MAGNUS GmbH
6072 Dreieich - Offenthal
Postfach: 60 11 02
Telefon: (060 74) 6 70 66
TELEFAX: 060 74 - 670 69